Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 5 (5131)
СТУДЗЕНЬ
5
СУБОТА
1935 г.
год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Пятнаццаць год назад—3 студзеня 1920 года—Чырвоная армія заняла Царыцын (Сталінград).

Пад кіраўніцтвам ленінскай партыі, пад кіраўніцтвам т. т. Сталіна і Варашылава гераічная барацьба рабочых і сялян за чырвоны Царыцын у 1918 г. і ў першай палове 1919 г. ушчэнт разбіла планы белагвардзейцаў і інтэрвентаў злучыць сілы паўднёвай (краснова-дзенікінскай) і ўсходняй (калчакаўскай) контррэвалюцыі.

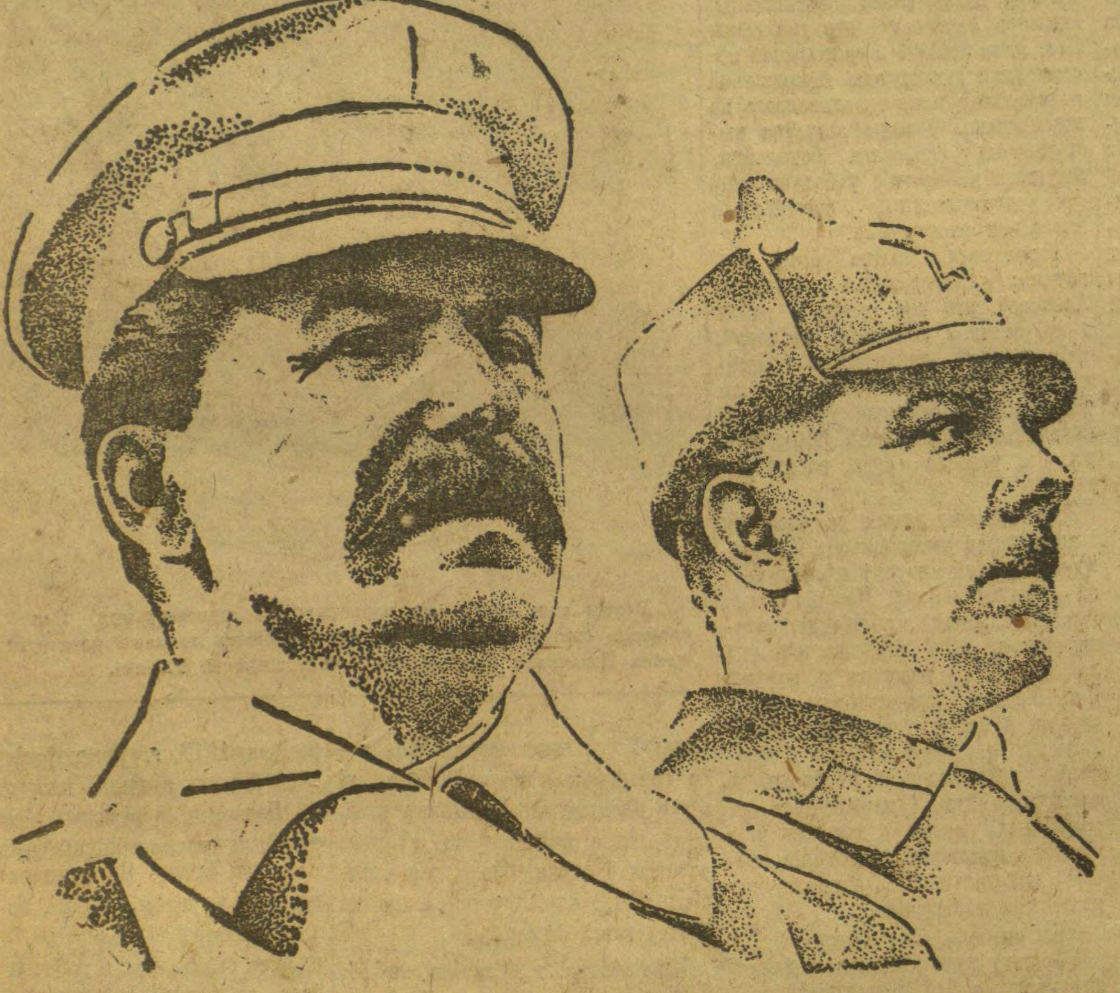

СТАЛІН АБ ПОЎДНІ РАСІІ

„Правда“, 30 кастрычніка 1918 года

Прыехаўшы нядаўна з камандыроўкі Народны Камісар Сталін падзяліўся з нашым карэспандэнтам сваімі ўражаннямі аб становішчы Паўднёвага фронта.

ВАЖНАСЦЬ ПАЎДНЁВАГА ФРОНТА

Ужо адно стратэгічнае становішча паміж данской контррэвалюцыяй і Астраханска-Уральска-Чэха-славацкімі бандамі гаворыць аб важнасці Паўднёвага фронту. Блізкасць англійскай сферы ўплыву (Энзелі, Краснаводск) толькі ... ляюць хцівыя апетыты драпежнікаў імперыялізма, якія стараюцца адарваць ад Расіі гэты важны куток. Апрача таго, несумненна, што з наступленнем восені і ліквідацыяй Самарскай авантуры цэнтр ва... якую развіваюць зараз контррэвалюцыянеры поўдня, наскора сколачваючы новы (зусім новы!) «Усерасійскі ўрад» у складзе царскіх халопаў: Шыпова, Сазонава, Лукомскага, аб'ядноўваючы банды Краснова, Дзянікіна і Скарападска-...

ЛЕНІНУ

Становішча на Поўдні не з лёгкіх. Ваенсовет атрымаў зусім расстроеную спадчыну, расстроеную часткова інертнасцю былога Ваенрука, часткова змовай прыцягнутых Ваенрукам асоб у розныя аддзелы Ваеннай Акругі. Прышлося пачынаць усё спачатку, наладзілі справу снабжэння, паставілі Аператыўны Аддзел, звязаліся з ... і ўчасткамі фронту, адмянілі старыя, я-б сказаў, злачынныя загады, і толькі пасля гэтага павялі наступленне на Калач і на Паўднёва-ўсходнюю старану (Тіхарэцкая). Наступленне павялі ў надзеі, што паўночныя ўчасткі Міронава — Кіквідзэ, Паворынскі ўчастак — забяспечаны ад разгрому. Між тым аказалася, што гэтыя ўчасткі найбольш слабыя і незабяспечаныя. Вам вядома адступленне Міронава і другіх на Паўночны Усход, захват казакамі ўсёй чыгуначнай лініі ад Лікак да Алексікава, перакідка асобных партызанскіх казацкіх груп у бок Волгі, спробы апошніх перарваць зносіны па Волзе паміж Камышынам і Царыцынам.

З другога боку, Растоўскі фронт і наогул групы Калніна, з прычыны адсутнасці снарадаў і патронаў, страцілі сваю стойкасць, здалі Тіхарэцкую, Тарговую і, відавочна, перажываюць працэс канчатковага распаду (гавару «відавочна» таму, што дакладных вестак аб групе Калніна да гэтага часу не можам атрымаць). Я ўжо не гавару аб тым крытычным становішчы, у якое трапілі Кізляр, Бранская, Баку. Англафільская арыентацыя канчаткова правалена, але на фронце там справы абстаяць больш чым неспрыяюча. Кізляр, Прахладная, Нова-Георгіеўск, Стаўропаль у руках паўстаўшых казакаў. Толькі Бранская, Пятроўск, Мінеральныя воды, Уладзікаўказ, Пяцігорск і, здаецца, ... ружан казакамі, бо яны ведалі ўсю паднаготную Міронаўскага ўчастка і, натуральна, разбілі яго нагалаву.

3) Атрадным будаўніцтвам часцей Кіквідзе, выключаючым магчымасць сувязі і каардынацыі дзеянняў.

4) Ізаляванасцю з прычыны ўсяго гэтага часцей Сіверса, страціўшых апору на левым флангу.

Становішча Царыцынска-Гашунскага фронту трэба прызнаць поўную ліквідацыю атраднай неразбярыхі і своечасовае выдаленне так званых спецыялістаў (вялікіх прыхільнікаў часткова казакаў, часткова англа-французаў), даўшае магчымасць распалажыць к сабе вайсковыя часці і ўстанавіць у іх жалезную дысцыпліну.

Становішча з харчаваннем пасля перарыву сувязей з Паўночным Каўказам стала безнадзейным. Звыш семісот вагонаў стаіць на Паўночным Каўказе на калёсах, звыш паўтара мільёна пудоў загатоўлена, а вывезці ўвесь гэты груз не прадстаўляецца ніякай магчымасці з прычыны перарыву зносін як чыгункай, так і морам (Кізляр, Бранская не ў нашых руках). У Царыцынскім, Кацельнікаўскім, Гашунскім раёнах хлеба не мала, але яго трэба ўбраць, між тым, як Чокпрод не прыстасован і да гэтага часу не можа прыстасавацца да гэтай загатоўкі. Неабходна ўбраць ураджай, спрасаваць і звезці к аднаму месцу сена, але прэсаў у Чокпрода не аказалася. Неабходна арганізаваць у вялікім маштабе ўборку хле...

СТАРШЫНСТВУЮЧАМУ ЦК ПАРТЫІ КОМУНІСТАЎ ЛЕНІНУ

З ЦАРЫЦЫНА Ў 18 ГАДЗІН 30 МІН. АД 3-Х 1918 г.

Тэлеграма

Мы атрымалі тэлеграфны загад Троцкага, копію якога і адказ на які вы, мабыць, ужо атрымалі. Мы лічым, што загад гэты, пісаны чалавекам, не маючым ніякага ўяўлення аб Паўднёвым фронце, пагражае аддаць усе справы фронта і рэвалюцыі на Поўдні ў рукі генерала Сыціна, чалавека не толькі не патрэбнага на фронце, але і не заслугоўваючага давер'я і таму шкоднага. Губіць фронт дзеля аднаго ненадзейнага генерала мы, вядома, не згодны. Троцкі можа прыкрывацца фразай аб дысцыпліне, але ўсякі зразумее, што Троцкі не Ваенны Рэвалюцыйны Совет Рэспублікі, а загад Троцкага не загад Рэввоенсовета Рэспублікі.

Загады толькі ў тым выпадку маюць які-небудзь сэнс, калі яны апіраюцца на ўлік сіл і знаёмства са справай. Аддаць фронт у рукі не заслугоўваючага давер'я чалавека, як гэта робіць Троцкі, значыць папраць элементарнае прадстаўленне аб пролетарскай дысцыпліне і інтарэсах рэвалюцыі, фронту. З прычыны гэтага мы, як члены партыі, заяўляем катэгарычна, што выкананне загадаў Троцкага лічым злачынным, а пагрозы Троцкага недастойнымі.

Неабходна абмеркаваць у ЦК партыі пытанне аб паводзінах Троцкага, трэтуючага віднейшых членаў партыі ва ўгоду здраднікам з ваенных спецыялістаў і ва ўшчэрб інтарэсам фронту і рэвалюцыі. Паставіць пытанне аб недапушчальнасці выдання Троцкім адасабовых загадаў, якія зусім не лічацца з умовамі месца і часу і пагражаюць фронту развалам. Перагледзець пытанне аб ваенных спецыялістах з лагеру беспартыйных контррэвалюцыянераў.

Усе гэтыя пытанні мы прапануем ЦК партыі абмеркаваць на першачарговым пасяджэнні, на якое ў выпадку асаблівай патрэбы мы вышлем свайго прадстаўніка.

Член ЦК партыі СТАЛІН.
Члены партыі МІНІН, ВАРАШЫЛАЎ.

ПАСТАНОВА СНК БССР і ЦК КП(б)Б

аб падрыхтоўцы насення к веснавой пасеўнай кампаніі

ЦК ВКП(б) сваёй тэлеграмай ад 30 снежня ўказаў на зусім нездавальняючы стан работы ў БССР па падрыхтоўцы да веснавой сяўбы добраякаснага насення...

Абавязаць сакратароў РК, нач. палітаддзелаў МТС і соўгасаў установіць строгі кантроль за перакідкай насення ў калгасы і соўгасы.

ўсугуболяе гэту важнасць. Багацці ... поўдня Расіі (хлеб, нафта, вугаль, жывёла, рыба) самі па сабе распа- ... поўдзень. Гэтым уласна і тлумачыцца тая «ліхаманкавая» работа, ...га ў адну армію, узываючы к дапамозе Англіі і інш.

ЦАРЫЦЫН, ЯК ЦЭНТР УДАРУ

Пунктам найбольшага абстрэлу з боку працiўніка з'яўляецца Царыцын. Яно і зразумела, бо ўзяцце Царыцына і перарыў зносін з поўднем забяспечыла-б дасягненне ўсіх задач працiўнікаў: яно злучыла-б данскіх контррэвалюцыянераў з казацкімі вярхамі Астраханскага войска і ўральскага, стварыўшы адзіны фронт контррэвалюцыі ад Дона да чэха-славакаў, яно замацавала-б за контррэвалюцыянерамі, унутранымі і знешнімі, поўдзень і Каспій, яно пакінула-б у бездапаможным стане савецкія войскі Паўночнага Каўказа... Гэтым галоўным чынам і абясняецца тая ўпартасць, з якою дарэмна стараюцца белагвардзейцы поўдня ўзяць Царыцын. Яшчэ ў жніўні месяцы Красноў выдаў загад: «Узяць Царыцын». Банды Краснова ў шаленстве кідаліся на наш фронт і стараліся яго зламіць, але нашай Чырвонай арміяй былі збіты і адкінуты за Дон. У пачатку кастрычніка быў выдан новы загад аб узяцці Царыцына, на гэты раз ужо контррэвалюцыйным казачым кругам у Растове. Было сцягнута працiўнікам не менш сарака палкоў, набраных на Дану, у Кіеве (афіцэрскія палкі Скарападскага!), на Кубані («дабравольцы» Алексеева!). Але сталёвай рукой нашай Чырвонай арміі красноўскія банды і на гэты раз былі адкінуты прэч, прычым цэлы рад палкоў працiўніка быў акружан нашымі войскамі і перабіт, пакінуўшы ў нашых руках гарматы, кулямёты, вінтоўкі. Генералы Мамантаў, Антонаў, Папоў, Талкушкін і цэлая зграя палкоўнікаў прымушаны былі ратавацца ўцякацнем.

У ЧЫМ СІЛА НАШАЙ АРМІІ?

Поспехі нашай арміі абясняюцца перш за ўсё яе свядомасцю і дысцыплінай. Салдаты Краснова адзначаюцца паражаючай тупасцю і невуцтвам, поўнай адарванасцю ад знешняга свету; яны не ведаюць, за што ваююць; «нам загадалі, і мы вымушаны біцца», — гавораць яны на допытах, пападаючы ў палон. Не тое наш чырвонаармеец. Ён горда называе сябе салдатам рэвалюцыі, ён ведае, што ваюе не за барышы капіталістаў, а за вызваленне Расіі, ён ведае гэта і смела ідзе ў бой з адкрытымі вачыма. Прагнасць парадку і дысцыпліны сярод чырвонаармейцаў даходзіць да таго, што нярэдка яны самі караюць сваіх «непаслухмяных» і маладысцыплінаваных таварышоў.

Не менш важнае значэнне мае з'яўленне цэлага кадра чырвоных афіцэраў з былых салдат, атрымаўшых баявое хрышчэнне ў радзе боек. Гэтыя чырвоныя афіцэры складаюць асноўны цэмент нашай арміі, змацоўваючай яе ў адзіны дысцыплінаваны арганізм.

Але сіла арміі не вычэрпваецца яе ўласнымі якасцямі. Армія не можа доўга існаваць без моцнага тылу. Для моцнага фронту неабходна, каб армія рэгулярна атрымлівала з тылу папаўненне, баявыя прыпасы, харчы. У гэтых адносінах буйную ролю адыграла з'яўленне ў тылу ведаючых і ўмелых адміністратараў, галоўным чынам, з перадавых рабочых, добрасумленна і нястомна працуючых па мабілізацыі і снабжэнні. Можна з упэўненасцю сказаць, што Царыцын не быў-бы выратаван без такіх адміністратараў.

Усё гэта ператварае нашу армію ў грозную сілу, якая можа зламаць любое супраціўленне працiўніка.

Усё ідзе к таму, што на поўдні завязваецца новы міжнародны рувел. З'яўленне «новага» «Усерасійскага ўрада» ў Екацерынадары са стаўленікаў Англіі, аб'ядчанне трох контррэвалюцыйных армій (Алексеева, Скарападскага, Краснова), раз ужо пабітых нашымі войскамі пад Царыцынам, чуткі аб мяркуемым умяшанні Англіі, спабжэнне Англіяй тэрскіх контррэвалюцыянераў з Энзелі і Краснаводска, — усё гэта невыпадковасці. Авантуру, якая правалілася ў Самары, стараюцца аднавіць цяпер на поўдні. Але ў іх не будзе — безумоўна не будзе — таго без чаго нямысліма перамога, г. зн. не будзе арміі, верачай у чорную справу контррэвалюцыі і здольнай біцца да канца. Даволі будзе аднаго магутнага націску, — і картачны домік контррэвалюцыйных авантурыстаў разваліцца ўшчэнт. Заруkай у гэтым служыць гераізм нашай арміі, разлажэнне ў радах Красноўска-Алексееўскіх «войск», узмацняючаеся бражэнне на Украіне, узрастаючая магутнасць Савецкай Расіі і, нарэшце, усё ўзмацняючыйся рэвалюцыйны рух на Захадзе. Авантура на поўдні скончыцца тым-жа, чым скончылася авантура ў Самары.

ТЭЛЕГРАМА СТАЛІНА ЛЕНІНУ

Царыцын, 16 ліпеня 1918 г. 10 гадзін вечара.

Ваенрук **Снесарэў** па-мойму вельмі ўмела сабатуе справу ачышчэння лініі Кацельнікава—Тіхарэцкая. З прычыны гэтага я рашыў асабіста выехаць на фронт і пазнаёміцца са становішчам. Узяў з сабой **Зедзіна,** камандуючага **Варашылава,** браняві поезд, тэхнічны атрад і паехаў. Паўдня перастрэлкі з казакамі далі нам магчымасць прачысціць дарогу, направіць шлях у чатырох мясцах па адлегласці 15 вёрст. Усё гэта удалося нам зрабіць наперакор Снесарэву, які супроць чакання таксама паехаў на фронт, але трымаўся ад поезда па адлегласці двух станцый і даволі дэлікатна стараўся расстроіць справу. Такім чынам ад ст. Гашунь нам удалося дабрацца да ст. Зімоўнікі, паўднёвай Кацельнікава. У рэзультаце двухтыднёвага прабывання на фронце пераканаўся, што лінію безумоўна можна прачысціць у кароткі тэрмін, калі за браняўым поездам рушыць 12-цітысячную армію, стаячую пад Гашунам, і звязаную па руках і нагах распараджэннямі **Снесарэва.** З прычыны гэтага, я з **Зедзіным** і **Варашылавым** рашылі прадпрыняць некаторыя крокі ў разрэз з распараджэннямі **Снесарэва.** Наша рашэнне ўжо праводзіцца ў жыццё, і дарога ў хуткім часе будзе ачышчана, бо снарады і патроны ёсць, а войскі хочуць біцца. Цяпер дзве просьбы к вам, т. **Ленін:** першая — убраць **Снесарэва,** які не ў сілах, не можа, няздолен або не хоча весці вайну з контррэвалюцыяй, са сваімі земляками — казакамі. Можа быць ён і добры ў вайне з немцамі, але ў вайне з контррэвалюцыяй ён — сур'ёзны тормаз і калі лінія да гэтага часу не прачышчана, — між іншым таму і нават галоўным чынам таму, што **Снесарэў** тармазіў справу. Другая просьба — дайце нам тэрмінова штук восем браняўых аўтамабіляў. Яны маглі-б вазмясціць, кампенсаваць, паўтараю — кампенсаваць колькасны недахват і слабую арганізаванасць нашай пяхоты.

Нарком СТАЛІН.

На гэтай тэлеграме т. **Ленін** напісаў: «Па-мойму згадзіцца са **Сталіным**».

...Екацерынадар пакуль яшчэ трымаюцца.

Стварылася такім чынам становішча, пры якім сувязі з Поўднем, з яго харчовымі раёнамі перарваны, а сам Царыцынскі раён, звязваючы Цэнтр з Паўночным Каўказам, адарваны ў сваю чаргу або амаль адарваны ад Цэнтра.

З прычыны гэтага і рашылі мы прыпыніць наступальныя дзеянні ў бок Тіхарэцкай, прыняўшы абарончае становішча і зняўшы баявыя часці з участкаў Царыцынскага фронта, скласці з іх паўночны ўдарны кулак у тысяч шэсць салдат і накіраваць яго па леваму берагу Дона аж да ракі Хопер. Мэта гэтага прадпрыймання — ачысціць лінію Царыцын—Паварына і, вышаўшы ў тыл ворагу, дэзарганізаваць яго і адкінуць назад. Мы маем усе падставы разлічваць на ажыццяўленне гэтага плана ў самы бліжэйшы час.

Абрысаваную вышэй неспрыяючую абстаноўку належыць абясніць:

1) Паваротам франтавіка, «спраўнага мужыка», які ў кастрычніку змагаўся за Совецкую ўладу, — супроць Совецкай улады (ён ненавідзіць усёй душой хлебную манапалію, цвёрдыя цэны, рэквізіцыі, барацьбу з мяшочніцтвам).

2) Казацкім складам войск Міронава. Казацкія часці, іменуючыя сябе совецкімі, не могуць, не хочуць весці рашучую барацьбу з казацкай контррэвалюцыяй, цэлымі палкамі пераходзілі на бок Міронава.

Казакі прышлі к Міронаву для таго, каб, атрымаўшы зброю, на месцы-ж пазнаёміцца з размяшчэннем нашых часцей і потым увесці за сабой у бок Краснова цэлыя палкі. Міронаў тры разы быў ак...

...ба, але арганізатары ... аказаліся нікудышнымі. У рэзультаце справа загатоўкі кульгае на абедзве нагі.

Узяцце Калача дало нам некалькі дзесяткаў тысяч пудоў хлеба. Я адправіў у Калач 12 грузавікоў, і як толькі ўдасца звезці к чыгуначнай лініі, накірую ў Маскву. Уборка хлеба, дрэнна ці добра, усё-ж ідзе. Спадзяюся ў бліжэйшыя дні здабыць некалькі дзесяткаў тысяч і таксама адправіць Вам. Жывёлы тут больш чым трэба, але сена вельмі мала, і з прычыны таго, што без сена нельга адпраўляць, то адпраўка ў вялікім маштабе становіцца немагчымай. Было-б добра арганізаваць прынамсі адну кансервную фабрыку, паставіць бойню і інш. Але, на жаль, ведаючых, ініцыятыўных людзей пакуль не магу знайсці. Я прадпісаў Кацельнікаўскаму Упаўнаважанаму арганізаваць саленне мяса ў вялікіх размерах, справа пачата ўжо, рэзультаты ёсць, і калі справа разрасцецца, то на зіму мяса будзе дастаткова (у адным Кацельнікаўскім раёне скапілася 40.000 галоў буйнай жывёлы). У Астрахані жывёлы не менш, чым у Кацельнікава, але мясцовы продкамісарыят нічога не робіць. Прадстаўнікі Загатаселя спяць непрабудным сном, і можна з упэўненасцю сказаць, што мяса яны не загатовяць. Я паслаў туды Упаўнаважанага Залмаева для загатоўкі мяса і рыбы, але вестак ад яго пакуль не атрымаў.

Значна больш надзеі ў сэнсе харчоў на Саратаўскую і Самарскую губерні, дзе хлеба многа і адкуль экспедыцыя Якубава, я думаю, зможа выкачаць поўмільёна або нават больш пудоў хлеба.

У вогуле трэба сказаць, што да аднаўлення сувязі з Паўночным Каўказам разлічваць (асабліва) на Царыцынскі ўчастак (у харчовых адносінах) не прыходзіцца.

Царыцын н-В.
Жніўня 4-га 1918 г.

Ваш І. СТАЛІН.

Т. С. М. БУДЗЁННЫ—ПРАЦОЎНЫМ СТАЛІНГРАДА

Ад усёй душы віншую працоўных Сталінграда з 15-годдзем вызвалення Царыцына ад белых. Для кожнага з удзельнікаў абароны Царыцына гэтыя слаўныя гады незабываемы. Царыцын справядліва празваны «Чырвоным Вердэнам». Тут пад кіраўніцтвам вялікіх пролетарскіх палкаводцаў—т. т. Сталіна і Варашылава — Чырвоная армія і пролетарыі горада паказалі ўзоры смеласці і геройства ў барацьбе за ўладу рабочых і сялян.

Чырвоная конніца ніколі не забудзе баявых дзён абароны Чырвонага Царыцына. Тут, па ініцыятыве таварыша Сталіна, яна стваралася, расла і загартоўвалася ў барацьбе з ворагамі совецкай улады.

Вельмі шкадую, што не магу выканаць вашу просьбу і прыбыць на ваша свята. Вітаючы вас у дзень слаўнага юбілея, я не сумняваюся, што на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва працоўныя горада Сталіна пакажуць прыклады адвагі, баявой работы і пакрыюць сябе славай, як у барацьбе з белымі бандамі.

С. БУДЗЁННЫ.

...

Гэта ўказанне ЦК ВКП(б) пацвярджаецца наяўнасцю ў цэлым радзе раёнаў сапраўды зусім недапушчальных адносін партсовецкіх арганізацый да справы засыпкі насення, яго ачысткі, хавання і абмену дрэннага па якасці на гатунковае і таварна-гатунковае. Так, раёны Мсціслаўскі, Лепельскі і іншыя па засыпцы насення зернавых культур маюць 65-70 проц., і яшчэ горш па ільну — 38-40 проц. Раёны Талачынскі, Слуцкі і іншыя абмянялі к плану міжкалгаснага 13-20 проц насення, у раёнах Заслаўскім, Крупскім, Бялыніцкім, Клічаўскім і іншых да гэтага часу не арганізаваны кантрольна-насенныя лабараторыі, у радзе калгасаў Плешчаніцкага і інш. раёнаў насенне заражана кляшчом, дрэнна захоўваецца. У радзе месц адкрытая работа кулацкіх недабіткаў, накіраваная да зрыву забеспячэння насеннем веснавой сяўбы, псаванню насення і т. д., не сустракае большэвіцкага адпору.

Усё гэта сведчыць аб тым, што партсовецкія арганізацыі раду раёнаў усё яшчэ не зразумелі, што насенне — яго неабходная колькасць і высокая якасць з'яўляецца рашаючай умовай паспяховага правядзення сяўбы вясны 1935 года і большэвіцкага высокага ўраджаю, і не змаглі ўзяць у свае рукі кіраўніцтва і кантроль гэтым адказнейшым участкам падрыхтоўкі да вясны.

СНК і ЦК КП(б)Б ПАСТАНАЎЛЯЮЦЬ:

1. Зацвердзіць пасланую ў развіццё тэлеграмы ЦК ВКП(б) і СНК СССР усім сакратарам РК КП(б)Б і старшыням РВК запіску па прамому праваду аб мерапрыемствах па падрыхтоўцы насення для веснавой сяўбы.

2. Абавязаць РК, нач. палітаддзелаў і РВК пад персанальную адказнасць сакратароў РК і старшынь РВК і нач. палітаддзелаў закончыць поўнасцю засыпку насення к 10 студзеня г. г., адначасова правёўшы праверку фактычнай колькасці засыпанага насення. Устанавіць у райза і МТС жывое апаратыўнае кіраўніцтва і штодзенную інфармацыю аб ходзе засыпкі, абмену і праверкі насення.

3. Абавязаць сакратароў РК КП(б)Б і старшынь РВК узяць пад свой непасрэдны нагляд работу па правядзенню абмену гатунковага насення паміж калгасамі, а таксама з рэсурсаў дзяржсортфонда, прыцягваючы да найстражэйшай адказнасці вінаватых у размеркаванні гатунковага зярна па працаднях і скарыстанні на харчовыя фуражныя мэты.

Забараніць засыпку ў насенфонды насення ніжэй 90 проц. ўсхожасці.

4. Абавязаць Заготзярно закончыць перакідку прызначанага к абмену насення не пазней 15 студзеня. Устанавіць у апараце штодзенную інфармацыю аб ходзе перакідкі.

5. Улічыўшы недахопы і памылкі ў рабоце па абмену насення ў мінулым годзе, неадкладна разгарнуць абменныя аперацыі ў калгасах і соўгасах на таварна-гатунковае насенне са складаў і пунктаў Заготзярно.

Адказнасць за арганізацыю перакідкі насення з чыгуначных складаў і пунктаў Заготзярно ў калгасы і соўгасы ўскласці на НКЗ, соўгастрэсты, дырэктароў МТС і соўгасаў і заг. райза.

6. Устанавіць штодзенную інфармацыю, з боку Заготзярно — тав. Нольдэ і Дзяржсортфонд — т. Мартэнсон, ЦК КП(б)Б аб ходзе абмену гатунковага і таварна-гатунковага зярна.

7. У рашаючыя раёны па абмену камандзіраваць на 10 дзён для ўстанаўлення сістэматычнага кантролю і дапамогі ў справе абменных аперацый членаў ЦК і інш. адказных работнікаў з рэспубліканскага актыва. Даручыць Сельгасаддзелу практычна афарміць пасылку гэтых таварышоў у раёны.

8. Даручыць Заготзярно тав. Нольдэ даць на месцы тэлеграфную інструкцыю па абмену насення, арганізаваўшы ў апараце штодзённую праверку і нагляд за ходам гэтай работы.

9. Абавязаць старшынь РВК і заг. райза праверыць як выконваюцца на мясцах указанні ЦК аб ўзяцці проб на якасць па кожнаму зернахавальніку, па кожнай партыі насення ў кожным калгасе і соўгасе.

10. Абавязаць пракурора рэспублікі т. Кузьміна праверыць і прыцягнуць да адказнасці заг. райза і дырэктароў МТС тых раёнаў, дзе да гэтага часу не арганізаваны як належыць насенныя лабараторыі. Старшыням РВК у трохдзенны тэрмін забяспечыць лабараторыі памяшканнем і абсталяваннем.

Праверыць работу хат-лабараторый, аказваючы ўсямерную садзейнасць у разгортванні іх дзейнасці па праверцы якасці насення.

11. Абавязаць РВК і райза пад асабістую адказнасць старшынь РВК і заг. райза арганізаваць справу ачысткі насення і абеззаражвання яго ад шкоднікаў як у калгасах, так і сярод аднаасобных гаспадарак.

Для сартавання насення скарыстаць усе зернаачышчальныя машыны (сартоўкі, трыеры), якія ёсць у соўгасах, калгасах і розных арганізацыях, і устанавіць 2-3 зменную работу на іх. Устанавіць адказнасць дырэктароў МТС і старшынь калгасаў за поўнае скарыстанне і поўную нагрузку трыераў і сартовак. Неадкладна арганізаваць рамонт усіх няспраўных зернаачышчальных машын у раёне.

Абавязаць РВК устанавіць плату за карыстанне зернаачышчальнымі машынамі ў межах амартызацыі.

12. Пры праверцы засыпкі насенных фондаў асаблівую ўвагу звярнуць на ўмовы хавання насення і прыстасаванасць памяшканняў для хавання насення. Ні ў якім выпадку не дапускаць хаванне разам з насеннымі фондамі фуражных і харчовых фондаў, а таксама розных пастаронніх рэчаў. У выпадку хавання насення ў непрыстасаваных памяшканнях неадкладна прыстасаваць насенна-сховы, кіруючыся інструкцыяй НКЗБ па хаванню насенных фондаў.

13. Ва ўсіх складах калгасаў, соўгасаў, дзе будзе выяўлена заражэнне насення кляшчом, неадкладна праводзіць перэлапачванне і правейванне насення і закончыць не пазней 10 студзеня.

14. Лічыць неабходным у перыяд з 15 па 25 студзеня правесці дэкаднік масавага міжкалгаснага агляду падрыхтоўкі насення да веснавой сяўбы. Даручыць НКЗ, Сельгасаддзелу ЦК распрацаваць парадак правядзення агляду і спусціць на месцы.

К. ВАРАШЫЛАЎ

ЦАРЫЦЫН

Сваю ваенную работу т. **Сталін** пачаў з Царыцынскага фронта і даволі выпадкова. У пачатку чэрвеня 1918 г. т. Сталін з атрадам чырвонаармейцаў і двума аўтобраневікамі накіроўваецца ў Царыцын у якасці кіраўніка ўсёй харчовай справай поўдня Расіі. У Царыцыне ён застае надзвычайны хаос не толькі ў савецкіх, прафесіянальных і партыйных арганізацыях, але яшчэ большую блытаніну і неразбярыху ў органах ваеннага камандавання. Тав. Сталін на кожным кроку натыкаецца на перашкоды агульнага характару, перашкаджаючыя яму выканаць яго прамую задачу. Гэтыя перашкоды абумоўліваліся перш за ўсё быстра растучай казацкай контррэвалюцыяй, якая атрымлівала ў гэты час вялікае падтрыманне ад нямецкіх акупантаў, заняўшых Украіну. Казацкія контррэвалюцыйныя банды хутка захватваюць рад блізкаляжачых ад Царыцына пунктаў і тым самым не толькі зрываюць магчымасць планамернай загатоўкі хлеба для галадаючых Масквы і Ленінграда, але і для Царыцына ствараюць надзвычайную небяспеку.

Не лепш стаіць у гэты час справа і ў іншых мясцах. У Маскве адбываецца лева-эсэраўскае паўстанне, на ўсходзе здраджвае Мураўёў, на Урале развіваецца і мацнее чэхаславацкая контррэвалюцыя, на крайнім поўдні — к Баку — падбіраюцца англічане. Усё гарыць у вогненым кальцы. Рэвалюцыя перажывае найвялікшыя выпрабаванні. Тэлеграма за тэлеграмай ляціць па правадах да тав. Сталіна ў Царыцын ад Леніна і назад. Ленін папярэджвае аб небяспеках, падбадзёрвае, патрабуе рашучых мер. Становішча Царыцына набывае аграмаднае значэнне. Пры паўстанні на Дану і пры страце Царыцына мы рызыкуем страціць увесь вытвараючы багаты хлебны Паўночны Каўказ. І тав. Сталін гэта выразна разумее. Як вопытны рэвалюцыянер, ён хутка прыходзіць да пераканання, што яго работа будзе мець які-небудзь сэнс толькі пры ўмове, калі ён зможа ўплываць на ваеннае камандванне, роля якога ў даных умовах становіцца рашаючай.

«Лінія паўднёвай Царыцына яшчэ не адноўлена», — піша ён:

«Што датычыць істэрычных, будзьце ўпэўнены, у нас рука не дрогне, з ворагамі будзем дзейнічаць па-варожаму».

Усё больш прыглядаючыся да ваеннага апарата, т. Сталін пераконваецца ў яго поўнай бездапаможнасці, а ў некаторай сваёй частцы — і прамым нежаданні арганізаваць адпор наглеючай контррэвалюцыі.

І ўжо 11 ліпеня 1918 г. т. Сталін тэлеграфуе Леніну:

«Справа ўскладняецца тым, што штаб Паўночнакаўказскай акругі аказаўся зусім непрыстасаваным да ўмоў барацьбы з контррэвалюцыяй. Справа не толькі ў тым, што нашы «спецыялісты» псіхалагічна не здольны да рашучай вайны з контррэвалюцыяй, але таксама ў тым, што яны, як «штабныя» работнікі, умеючыя толькі «чарціць чарцяжы» і даваць планы перафарміроўкі, абсалютна роўнадушны да аператыўных дзеянняў... і наогул адчуваюць сябе, як пабочныя людзі, госці. Ваенкомы не змаглі папоўніць прабел...»

Тав. Сталін не абмяжоўваецца гэтай зніштажаючай характарыстыкай, у гэтай-жа запісцы ён робіць для сябе дзейсны вывад:

«Глядзець на гэта роўнадушна, калі фронт Калніна (камандуючы ў той час на Паўночным Каўказе. — **К. В.**) адарван ад пункта снабжэння, а Поўнач — ад хлебнага раёна, лічу сябе не ў праве. Я буду выпраўляць гэтыя і многія другія недахопы на мясцах, я прымаю рад мер і буду прымаць аж да змяшчэння губячых справу чыноў і камандзіраў, не гледзячы на фармальныя затрудненні, якія пры неабходнасці буду ламаць. Пры гэтым зразумела, што бяру на сябе ўсю адказнасць перад усімі вышэйшымі ўстановамі».

Абстаноўка станавілася ўсё больш і больш напружанай. Тав. Сталін развівае аграмадную энергію і ў самы кароткі час з надзвычайнага ўпаўнаважанага па харчах ператвараецца ў фактычнага кіраўніка ўсіх чырвоных сіл Царыцынскага фронта. Гэта палажэнне атрымлівае афармленне ў Маскве, і на т. Сталіна ўскладаюцца задачы

«навесці парадак, аб'яднаць атрады ў рэгулярныя часці, уставіць правільнае камандаванне, выгнаўшы ўсіх, хто не падпарадкуецца» (з тэлеграмы РВС рэспублікі з надпісам: «Гэта тэлеграма адпраўляецца па ўзгадненню з Леніным»).

К гэтаму часу к Царыцыну падышлі астаткі украінскіх рэвалюцыйных армій, адступаючых пад націскам германскіх войск праз данскія стэпы.

На чале з т. Сталіным ствараецца Рэвалюцыйны ваенны совет, які прыступае да арганізацыі рэгулярнай арміі. Кіпучая натура т. Сталіна, яго энергія і воля зрабілі тое, што здавалася яшчэ ўчора немагчымым. На працягу самага кароткага часу ствараюцца дывізіі, брыгады і палкі. Штаб, органы снабжэння і ўвесь тыл радыкальнейшым чынам ачышчаюцца ад контррэвалюцыйных і варожых элементаў. Совецкі і партыйны апарат паляпшаецца і падцягваецца. Вакол т. Сталіна аб'ядноўваецца група старых большэвікоў і рэвалюцыйных рабочых, і замест бяспомачнага штаба вырастае на Поўдні, ля варот контррэвалюцыйнага Дона, чырвоная большэвіцкая крэпасць.

Царыцын у той перыяд быў перапоўнен контррэвалюцыянерамі розных масцей, ад правых эсэраў і тэрарыстаў да махровых манархістаў. Усе гэтыя паны да з'яўлення т. Сталіна і прыбыцця рэвалюцыйных атрадаў з Украіны адчувалі сябе амаль свабодна і жылі, чакаючы лепшых дзён. Каб забяспечыць рэарганізацыю чырвоных сіл на фронце, трэба было жалезнай, бязлітаснай мятлой прачысціць тыл. Рэввоенсовет на чале з т. Сталіным стварае спецыяльную Чэка і ўскладае на яе абавязак ачысціць Царыцын ад контррэвалюцыі.

Сведчанне ворага часамі бывае каштоўна і цікава. Вось як у белагвардзейскім журнале «Донская волна» ад 3 лютага 1919 г. апісвае гэты перыяд і ролю т. Сталіна здрадзіўшы нам і перабегшы да красноўцаў палкоўнік Насовіч (былы начальнік аператыўнага кіраўніцтва арміі):

«Галоўнае назначэнне Сталіна было снабжэнне харчамі паўночных губерань, і для выканання гэтай задачы ён уладаў неабмежаванымі паўнамоцтвамі...

Лінія Гразі — Царыцын аказалася канчаткова перарэзанай. На поўначы асталася толькі адна магчымасць атрымліваць прыпасы і падтрымліваць сувязь: гэта — Волга. На поўдні, пасля заняцця дабравольцамі Тіхарэцкай, становішча стала таксама вельмі хісткім. А для Сталіна, чэрпаючага свае запасы выключна з Стаўропальскай губерні, такое становішча межавалася са скончэннем яго місіі на поўдні. Але не ў правілах, відаць, такога чалавека, як Сталін, уходзіць ад распачатай ім справы. Трэба аддаць справядлівасць яму, што яго энергіі можа пазайздросціць любы з старых адміністратараў, а здольнасці прымяняцца да справы і акалічнасцей следавала-б павучыцца многім.

Паступова, па меры таго, як ён аставаўся без справы, вярней, адначасова са змяншэннем яго прамой задачы, Сталін пачаў увахадзіць ва ўсе аддзелы кіраўніцтва горадам, а галоўным чынам у шырокія задачы абароны Царыцына, у прыватнасці і ўсяго каўказскага так званага рэвалюцыйнага фронту наогул».

І далей, пераходзячы да характарыстыкі становішча ў Царыцыне, Насовіч піша:

«К гэтаму часу ў Царыцыне наогул атмасфера згусцілася. Царыцынская чрэзвычайка працавала поўным тэмпам. Не праходзіла дня без таго, каб у самых, здавалася, надзейных і патайных мясцах не адкрываліся-б розныя змовы. Усе турмы горада перапоўніліся...

Барацьба на фронце дасягнула крайняга напружання...

Галоўным рухавіком і галоўным вяршыцелем усяго з 20 ліпеня аказаўся Сталін. Просты перагавор па прамому праваду з цэнтрам аб няздольнасці і неадпаведнасці для справы данага ўстройства кіраўніцтва краем прывёў к таму, што па прамому праваду Масква аддала загад, якім Сталін ставіўся на чале ўсяго ваеннага... і грамадзянскага кіраўніцтва...».

Але сам Насовіч прызнае далей, наколькі гэтыя рэпрэсіі мелі падставу. Вось што ён піша аб контррэвалюцыйных арганізацыях Царыцына:

«К гэтаму часу і мясцовая контррэвалюцыйная арганізацыя, стаячая на платформе ўстаноўчага сходу, значна ўмацавалася і, атрымаўшы з Масквы грошы, рыхтавалася да актыўнага выступлення для дапамогі данскім казакам у справе вызвалення Царыцына.

На вялікі жаль, прыбыўшы з Масквы глава гэтай арганізацыі інжынер Алексееў і яго два сыны былі мала знаёмы з сапраўднай абстаноўкай і дзякуючы няправільна складзенаму плану, аснаванаму на прыцягненні ў рады актыўна выступаючых сербскага батальёна, быўшага на службе ў большэвікоў пры чрэзвычайцы, арганізацыя аказалася раскрытай...

Рэзалюцыя Сталіна была кароткая: «Расстраляць». Інжынер Алексееў, яго два сыны, а разам з імі значная колькасць афіцэраў, якія часткай знаходзіліся ў арганізацыі, а часткай толькі па падазронасці ў суўдзеле ў ёй, былі схвачаны чрэзвычайкай і неадкладна, без усякага суда, расстраляны».

Пераходзячы затым да разгрому і ачышчэння тылу (штаба Паўночна-каўказскай акругі і яго ўстаноў) ад белагвардзейцаў, Насовіч піша:

«Характэрнай асаблівасцю гэтага разгону былі адносіны Сталіна да кіруючых тэлеграм з цэнтра. Калі Троцкі, занепакоены разбурэннем з такой труднасцю наладжанага ім кіраўніцтва акруг, прыслаў тэлеграму аб неабходнасці пакінуць штаб і камісарыят на ранейшых умовах і даць ім магчымасць працаваць, то Сталін зрабіў катэгарычны і многазначны надпіс на тэлеграме:

«Не прымаць пад увагу».

Так гэту тэлеграму і не прынялі пад увагу, а ўсё артылерыйскае і частка штабнога кіраўніцтва прадаўжаюць сядзець на баржы ў Царыцыне».

Фізіяномія Царыцына ў кароткі тэрмін стала зусім непазнаванай. Горад, у якім яшчэ нядаўна ў садах грымела музыка, дзе збегшаяся буржуазія разам з белым афіцэрствам адкрыта натоўпамі блукала па вуліцах, ператвараецца ў чырвоны ваенны лагер, дзе найстражэйшы парадак і вайсковая дысцыпліна панавалі над ўсім. Гэта ўмацаванне тылу неадкладна сказваецца спрыяюча на настроі нашых палкоў, змагаючыхся на фронце. Камандны і палітычны склад і ўся чырвонаармейская маса пачынаюць адчуваць, што імі кіруе цвёрдая рэвалюцыйная рука, якая вядзе барацьбу за інтарэсы рабочых і сялян, бязлітасна караючы ўсіх, хто сустракаецца на шляху гэтай барацьбы.

Кіраўніцтва т. Сталіна не абмяжоўваецца габінетам. Калі неабходны парадак наведзен, калі аднаўлена рэвалюцыйная арганізацыя, ён адпраўляецца на фронт, які к таму часу расцягнуўся на 600 кілометраў з лішкам. І трэба было быць Сталіным і ўладаць яго буйнейшымі арганізатарскімі здольнасцямі, каб, не маючы ніякай ваеннай падрыхтоўкі (т. Сталін ніколі не служыў на вайсковай службе!), так добра разумець спецыяльныя ваенныя пытанні ў тагочаснай надзвычай цяжкай абстаноўцы.

Памятаю, як зараз, пачатак жніўня 1918 г. Красноўскія казацкія часці вядуць наступленне на Царыцын, прабуючы канцэнтрычным ударам скінуць чырвоныя палкі на Волгу. На працягу многіх дзён чырвоныя войскі, на чале з комуністычнай дывізіяй, якая цалкам складалася з рабочых Данбаса, адбіваюць выключнай сілы націск дасканала арганізаваных казацкіх часцей. Гэта былі дні найвялікшага напружання. Трэба было бачыць тав. Сталіна ў гэты час. Як заўсёды, спакойны, углыблёны ў свае мыслі, ён літаральна цэлымі суткамі не спаў, размяркоўваючы сваю інтэнсіўнейшую работу паміж баявымі пазіцыямі і штабам арміі. Становішча на фронце станавілася амаль катастрафічным. Красноўскія часці пад камандаваннем Фіцхалаурава, Мамантава і іншых добра прадуманым манеўрам цяснілі нашы стомленыя, нёсшыя велізарныя...

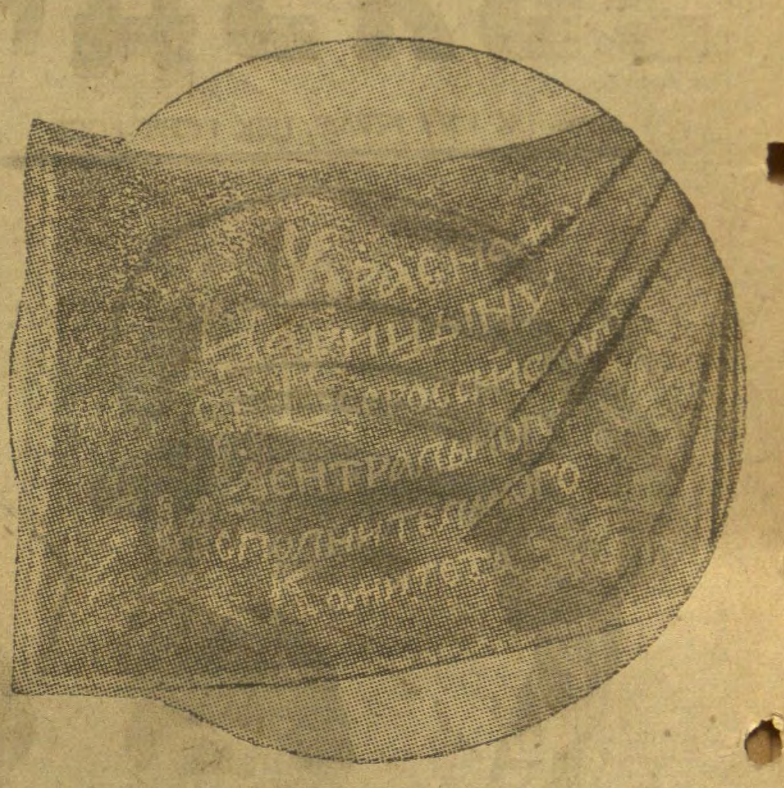

Баявы сцяг узброенага царыцынскага пролетарыята. Пад гэтым слаўным сцягам рабочыя палкі ішлі адбіваць траццяе і чацвертае акружэнне Царыцына дзенікінскай і врангелеўскай арміямі.

Леніну ў запісцы ад 7 ліпеня, перададзенай з характэрным надпісам: «Спяшу на фронт, пішу толькі па справе».

«Ганю і лаю ўсіх, каго трэба, спадзяюся, хутка аднавім. Можаце быць упэўнены, што не пашкадуем нікога — ні сябе, ні другіх, а хлеб усё-ж дамо. Калі-б нашы ваенныя «спецыялісты» (шаўцы!) не спалі і не бяздзейнічалі, лінія не была-б перарвана, і калі лінія будзе аднаўлена, то не дзякуючы ваенным, а наперакор ім».

І далей, адказваючы на неспакойнасць Леніна па поваду мяцежнага выступлення левых эсэраў у Царыцыне, ён піша коратка, але цвёрда і ясна:

С. М. КІРАЎ І ЦАРЫЦЫН

Лета 1919 года...

Паў Царыцын. Белыя захвацілі большую частку Ніжняга Паволжа.

Сергей Міронавіч Кіраў, працаваўшы тады ў Астрахані, заявіў:

«Пакуль у Астрахані ёсць хоць адзін комуніст, вусце Волгі было, ёсць і будзе совецкім».

І колькі ні стараліся белыя падыйсці к Астрахані, нічога не выходзіла.

Усякі раз белых жорстка білі ля Чорнага Яра — гэтага непрыступнага фарпоста XI арміі.

34-я дывізія, атрады чырвоных маракоў віселі над врангелеўцамі, як дамоклаў меч, настаянна пагражаючы ім з тылу.

У жніўні 1919 года 34-я дывізія цалкам знішчае кавалерыйскую дывізію праціўніка. Фронт белых адсоўваецца к Царыцыну.

Натхніцелем і арганізатарам гераічнай барацьбы XI арміі быў Сергей Міронавіч Кіраў.

Кіраў аблягчыў X арміі рух к Царыцыну з поўначы і дапамог вызваліць горад. Ужо ў кастрычніку часці XI арміі абыходзяць Царыцын з паўднёвага ўсхода і ачышчаюць левабярэжжа Волгі ад белагвардзейцаў.

29 снежня **Васіленка** і **Кіраў** загадваюць чорнаярскай групе перайсці ў рашучае наступленне і адрэзаць чыгунку Царыцын — Ціхарэцкая.

Адначасова на камдыва 50-й таманскай тав. **Коўцюха** ўскладаецца абавязак аказаць садзейнасць XI арміі і, пераправіўшыся праз Волгу, узяць Царыцын.

Загад быў выканан.

У Царыцыне X і XI арміі сустракаюцца і, не даючы праціўніку апамятацца, гоняць яго за Маныч, к мору.

Панарама новага соцыялістычнага Сталінграда.

Увазе сакратароў РК партыі і старшынь РВК Сіроцінскага, Полацкага, Гарадоцкага, Мсціслаўскага і Ч.-Слабодскага раёнаў

АКРУЖЫЦЬ СПЕЦЫЯЛІСТА У РАЁНЕ КЛОПАТАМІ І ЎВАГАИ

(АГЛЯД ПІСЕМ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ)

У сваёй пастанове ад 1 кастрычніка 1934 г. Совет Народных Камісараў БССР адзначыў, што **«задачы, пастаўленыя партыяй і ўрадам у галіне арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў і паляпшэння работы соўгасаў, у барацьбе за павышэнне ўраджайнасці і высокую прадукцыйнасць жывёлагадоўлі патрабуюць рашучага паляпшэння агранамічнага і зоаветэрынарнага абслугоўвання соцыялістычнай вытворчасці».**

У сучасных умовах тэхнічнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, укаранення ў яе навейшых навуковых метадаў, роля спецыялістаў асабліва вялікая.

Недаацэньваць гэту ролю, ігнараваць работу спецыялістаў могуць толькі людзі, якія нічога не разумеюць у лініі партыі на вёсцы, людзі, якія жывуць мінулым, **учарашнім днём.**

Між тым мы і зараз маем рад фактаў парушэння дырэктыў партыі і ўрада, грубага невыканання пастановы СНК БССР аб паляпшэнні работы і матэрыяльна-бытавых умоў спецыялістаў сельскай гаспадаркі.

Раённы каморнік т. **Волкаў** ужо больш двух месяцаў працуе ў **Сіроцінскім раёне.** А кватэры яму дагэтуль не прадставілі.

Не забяспечаны **кватэрамі** і спецыялісты—ветурачы, зоатэхнікі ў **Полацкім** раёне. Месяцамі жывуць у гасцініцы, кватэрных грошай не атрымліваюць. Старшы ветурач т. **Нехаеў**, які прыехаў яшчэ 15 кастрычніка, да апошняга часу кватэры не атрымаў. Зоатэхнікі тт. **Карабейнікаў, Сапега, Красніцкі, Куляшоў** скардзяцца, што бяздушнымі адносінамі раённых арганізацый яны пастаўлены ў вельмі цяжкія ўмовы работы.

Таксама «клапацяцца» аб спецыялістах і ў **Гарадоцкім** раёне.

Спецыялісты **Васільеў, Каштанаў, Собалеў** нанялі самі кватэры, плацяць за іх па 15-20 руб. у месяц. А апальваць няма чым, бо ніхто не дае дроў; «хочаш дровы, атрымай лесарубачны білет і паязджай за 10-20 кілометраў рубіць лес».

Так выконваецца пастанова ўрада аб забеспячэнні спецыялістаў сельскай гаспадаркі добрымі жыллёвымі памяшканнямі.

«Прадставіць у **бясплатнае карыстанне...,**—гаворыцца ў пастанове СНК,—**жылыя памяшканні па месцу іх пастаяннай вытворчай работы і не пазней 20 кастрычніка правесці рамонт і абсталяванне мэбляй. Да поўнага забеспячэння спецыялістаў кватэрамі выплочваць ім сродкі на наём кватэр у размеры ад 10 да 25 руб. у месяц».**

Сіроцінскія, полацкія і гарадоцкія арганізацыі яўна ігнаруюць гэту зусім чоткую дырэктыву ўрада.

Не лепш справа і **са снабжэннем** спецыялістаў. Наперакор закону, іх не прымацоўваюць да закрытых сталовых і размеркавальнікаў (Полацк, Гарадок, Мсціслаўль).

У **Мсціслаўлі** агранома не прымацавалі нават да закрытай сталовай. У **Гарадку** спецыялістам выдалі да окцябрскіх свят «спецыяльны» паёк—па 500 гр. папсаваных цукерак.

У **Чырвонай Слабадзе**, як пішуць нам т.т. **Кульган, Расман, Панаў, Розенгауз, Салдаценка**, на працягу ўсяго 1934 г. не выдалі спецыялістам ні цукру, ні крупы, не забяспечылі гароднінай на зіму. Абеды ў сталовай,—дзе для спецыялістаў адведзен спецыяльны куток,—нясмачныя, стандартныя і вельмі дарагія.

«Роля совецкага спецыяліста ў сельска-гаспадарчай вытворчасці, у барацьбе за аўладанне калгаснікамі агранамічнымі ведамі, у барацьбе за высокі ўраджай, за развіццё калгаснай і соўгаснай жывёлагадоўлі павінна быць узнята на ўзровень інжынераў прамысловасці»—гаворыцца ў пастанове СНК БССР.

Для таго, каб спецыялісты маглі выконваць свае адказнейшыя функцыі, іх трэба разгрузіць ад усякай канцыляршчыны, ад складання шматлікіх статыстычных зводак, вестак і справаздач, даць ім магчымасць большую частку часу знаходзіцца ў калгасах і соўгасах, на ферме і ў полі, выдаць ім неабходнае абсталяванне і дапаможнікі, забяспечыць транспартнымі сродкамі.

Ва многіх раёнах гэтыя элементарныя ўмовы пладатворнай работы спецыялістаў не створаны. Зоатэхнікі Полацкага раёна зусім не забяспечаны літаратурай, прыладамі вытворчасці—рулеткамі, мярыльнымі палкамі, бутэрометрамі і інш. Каб пабываць на ферме, у калгасе, ім прыходзіцца па 15-20 клм. хадзіць пехатой; не аплочваюць нават праезд па чыгунцы.

Нам. загадчыка Мсціслаўскага райза т. **Старасцін**, які непасрэдна кіруе работай спецыялістаў; як паведамляе нам т. **К. Б.**, прымушае аграномаў хадзіць пехатой за 30-40 клм., а конь райза скарыстоўваецца Старасціным для ўласных патрэб.—падвозкі дроў, капусты, саломы і інш.

А як скарыстоўваюцца спецыялісты ў раёне?

Райаграном т. **Капроў** за ўвесь час сваёй работы ні разу не быў у калгасах. Ён займаецца «планаваннем». А справа апрацоўкі ільну ў раёне пастаўлена надзвычай дрэнна.

Спецыяліст па барацьбе са шкоднікамі т. **Юркавец** камандзіруецца закупаць хлеб, спаганяць плацяжы з калгаснікаў. А барацьбы з свірнавым кляшчом ніхто не вядзе, калі не лічыць доўгіх пастаноў РК і райза.

Аграном т. **Кучук** абследуе становішча жывёлы ў калгасах; зоатэхнікі для гэтай справы не скарыстоўваюцца, яны, напэўна, заняты праверкай насенpapaводства. Аграном-садавод т. **Анішчанка** 2 месяцы сядзіць у канцылярыі, перапісвае паперкі, адсылае пошту, а сваёй непасрэднай работай не займаецца.

Так у **Мсціслаўскім** раёне ажыццяўляюць дырэктывы партыі і ўрада аб скарыстанні спецыялістаў на іх непасрэднай рабоце і ўкараненні тэхнікі ў сельскую гаспадарку. Большай безмозгласці, большае галаваццяпства цяжка прыдумаць.

Ігнараванне спецыялістаў, няўменне і нежаданне скарыстаць іх непасрэдна на вытворчасці—адна з істотных прычын глыбокага адставання чорнадошчачнага Мсціслаўскага раёна.

Падмена жывой аперацыйнай работы канцылярска-бюракратычнымі метадамі кіраўніцтва характэрна і для дырэкцыі **Бярэзінскай** МТС. Дырэктар МТС т. **Адамовіч** не інструктуе нізавых аграномаў, не дапамагае ім у рабоце. Як піша нам аграном тав. **Стрэльскі**, ён не меў ніякай магчымасці параіцца з дырэктарам, атрымаць ад яго канкрэтную дырэктыву, замест дапамогі, ён атрымліваў грозныя загады або сухія цыркуляры аб складанні зводак і справаздач.

Нельга дапусціць далей такіх адносін да спецыялістаў сельскай гаспадаркі. Абавязак кожнай раённай арганізацыі—**акружыць спецыялістаў клапотамі і ўвагай, стварыць усе ўмовы для таго, каб яны маглі на справе апраўдаць сваё званне камандзіраў соцыялістычнай сельскагаспадарчай вытворчасці.**

сваімі флангамі ў Волгу, з кожным днём сціскаўся ўсё больш і больш. У нас не было шляхоў адыходу. Але Сталін аб іх і не клапаціўся. Ён быў пранікнут адзіным сазнаннем, адной адзінай мыслю—перамагчы, разбіць ворага, чаго-б там ні стала. І гэта невакрушальная воля Сталіна перадавалася ўсім яго бліжэйшым саратнікам, і, не гледзячы на амаль безвыхаднае становішча, ніхто не сумняваўся ў перамозе.

І мы перамаглі. Разгромлены вораг быў адкінут далёка к Дону.

(К. Е. Варашылаў. «Ленин, Сталин и Красная армия», Партвыдат, 1934 г.).

ЧЫРВОНЫЯ ВОЙСКІ ВЫЗВАЛІЛІ ЦАРЫЦЫН АД БЕЛЫХ

Аперацыйная зводка к 14 гадзінам 3 студзеня 1920 года

Нашымі доблеснымі войскамі нанесен праціўніку рашучы ўдар. Імкліва наступаючы на правым беразе Дона на лінію Данецкай чыгункі, мы кароткім ударам аўладалі 3 студзеня ст. Катлубань і хутарамі Барадзін, Катлубанскі, Грачэўскі, Грачы і Безродзінскі. Праціўнік, адышоўшы да ўмацаванай пазіцыі, узарваў з наступленнем цемені гарматны завод і іншыя пабудовы, запаліў горад і пачаў выводзіць свае часці з Царыцына к Сарэпце.

Каля поўначы нашы часці, накіраваныя к Царыцыну, прайшлі ўмацаваную пазіцыю праціўніка, і пасля поўначы на 3 студзеня перадавыя часці нашай арміі ўступілі ў чырвоны Царыцын.

Развіваючы поспех, мы цяснім уцякаючага ў паніцы праціўніка па ўсяму фронту і падыходзім да ст. Марынаўка, Карпаўка і Басаргіно.

Царыцынскі раён моцна заняты нашымі часцямі, захваціўшымі ўжо Верхнюю Ельшанку і Н.-Нікольскае.

Геройскія войскі нашай арміі зноў вярнулі чырвоны Царыцын совецкай рэспубліцы.

(«Солдат революции» № 409, 4 студзеня 1920 года).

ВЫКАРЧАВАЦЬ ТРАЦКІСЦКАЕ АХВОСЦЕ

У мінулым годзе на работу ў горацкі сельскагаспадарчы інстытут быў запрошан спецыяліст **Іназемцаў.** Больш года ён працуе дацэнтам па кафедры хіміі. Што прадстаўляе сабой **Іназемцаў,** ніхто не ведае і не цікавіўся. Аднак, калі пролетарскае студэнцтва арганізоўвае мітынг па прычыне зладзейскага забойства правадыра партыі таварыша **С. М. Кірава, Іназемцаў** у гутарцы з дацэнтам Хайкіным праводзіў антысовецкія размовы.

Зараз высвятляецца, што **Іназемцаў** да прыезду ў Горкі быў выключан з партыі ў Тіміразеўскім інстытуце за трацкісцкую дзейнасць. Аб гэтым не мог не ведаць дырэктар занальнай станцыі ў Горках комуніст **Пахамовіч,** які быў з ім увесь час у інстытуце (у Маскве) у адной ячэйцы і пры ім-жа ён выключаўся з партыі.

У Пахамовіча не хапіла партыйнай чэснасці заявіць аб гэтым кіраўніцтву інстытута, і маска з Іназемцава была сарвана беспартыйным дацэнтам тав. Хайкіным.

Дацэнт Сярмяшка — член КП(б)Б. Аб ім камісія па чыстцы запісала шмат чаго. Даволі прывесці кароценькую вытрымку з вывадаў камісіі: **«Змыкаўся з трацкістамі і садзейнічаў ім»** Усё-ж Сермяшка быў пакінут у партыі.

20 лістапада 1934 г. у выкладанні прадмета «арганізацыя сельскагаспадарчай вытворчасці» —былы трацкіст зноў выяўляе свой твар.

Ён тлумачыць: «Дыктатура пролетарыята, гэта адна з прадпасылак планавання, **а не асноўны закон руху нашай эканомікі».**

Чытаючы лекцыю аб задачах **«арганізацыі сельскагаспадарчай вытворчасці», Сермяшка** зусім моўчкі абыходзіць важнейшую задачу партыі **«зрабіць калгасы большэвіцкімі і калгаснікаў заможнымі».**

Паміж класавай прыродай выдаткаў вытворчасці ў нашых умовах і характарам сабекошту ў буржуазных прадпрыемствах Сермяшка не знаходзіць ніякай прынцыповай розніцы.

Сермяшка зводзіць дыктатуру пролетарыята да адной з прадпасылак планавання, гэта значыць па-трацкісцку выпустошвае і скажае яе сутнасць.

Ці толькі адзін Сермяшка і **Пахамовіч** ... **цар** і іншыя студэнты-комуністы?

На сходзе групы аграфакультэта быў зроблен даклад аб рашэнні пленума ЦК аб адмене картачнай сістэмы на хлеб і іншыя прадукты. Студэнт-комуніст **Палей** (5 курс) выступае з яўна трацкісцкай фармулёўкай. Ён кажа: **«Увесь сэнс і задача тэтага рашэння ЦК заключаецца ў тым, што яно прадугледжвае выкачванне сродкаў з вёскі — ад сялянства, бо, бачыце, кажа ён, дзяржаве патрэбны грошы».**

Комуністы-ўдзельнікі схода (у тым ліку і пералічаныя вышэй 4 комуністы і парторг **Казак)** не ацанілі варожасці гэтай вылазкі, і толькі дакладчык тав. **Дрэзд** узяў слова і растлумачыў сутнасць і шкоднасць гэтай фармулёўкі. На гэтым сход скончыўся.

Гэта было 5 снежня. Праходзіць час. Партком аб гэтым не ведае. І толькі 22 снежня, калі на сходзе гэтай-жа групы стаяла пытанне аб выходзячых у групах насценных «баявых лістках», характарызуючы іх, **Палей** кажа: «Наш друк носіць **адцягнены** характар, яны, лісткі, падобны на адозвы Комінтэрна».

Пасля гэтага, праз 17 дзён, да парткома даходзяць абедзве справы аб **Палеі** і ён выключаецца з партыі.

Тлумачачы карэнні сваіх выступленняў, **Палей кажа: «Я трацкістам стаў таму, што Пінчук, Айзенберг** (трацкісты, быўшыя ў інстытуце) і **Сермяшка** чыталі мне лекцыі ўвесь час».

27 лістапада 1934 г. на палітзанятках студэнт Курчэўскі кажа: **«Сялянства — рэакцыйны клас».** З усёй групы знаходзіцца адзін смяльчак, тав. **Сімкін,** які дае Курчэўскаму рашучы адпор. Комуністка **Барткова** ўбачыла ў гэтым выступленні тав. **Сімкіна** зажым самакрытыкі і выступіла супроць яго.

Прайшло больш месяца, аб гэтым ніхто з парткома не ведае.

Дацэнт **Бернштэйн** дае студэнтам наступную ўстаноўку: **«трактара нельга скарыстоўваць больш 10-12 гадзін у дзень».** Такую-ж установку ён дае па пытанню выбару месца пад рассаднік.

Калі студэнты пачалі пярэчыць гэтым «фармулёўкам», дык комуніст **Аліванаў** (заг. кафедры арганізацыі сельскай гаспадаркі)

У 1933 г. Аліванаў выпусціў брашуру **«Арганізацыя зімоўні буйнай рагатай жывёлы ў соўгасах і калгасах»,** якая была прасякнута яўна шкодніцкімі тэорыямі.

28 снежня партсход рашуча асудзіў дзейнасць Аліванава і трацкісцкія вылазкі Сермяшка, які і на сходзе не прызнаў сябе вінаватым, бо, «бачыце, кажа ён, я ў сваёй лекцыі, за 2 гадзіны не магу даваць падрабязнага тлумачэння і таму здарыліся гэтыя мае памылкі».

Сермяшка, Палей і Раманаў выключаны з партыі, члену парткома **Альтзіцэру** і парторгу **Казаку** вынесена суровая вымова. Казак знят з работы парторга факультэта, а па справах Аліванава выдзелена камісія па праверцы ўскрытых фактаў.

Характэрнае выступленне самога сакратара парткома, тав. **Талучка,** які ва ўсім гэтым бачыць толькі «аслабленне партыйнай пільнасці з боку паасобных комуністаў» (а не з боку ўсёй партарганізацыі і ў першую чаргу самога парткома і дырэкцыі інстытута).

Дырэктар інстытута **Барысевіч** у сваёй прамове не прызнаў сваю палітычную блізарукасць.

І гэта «упартасць» Барысевіча не выпадкова. У свой час ён запрасіў выкладаць трацкіста Усцінава, які ў сваіх лекцыях праводзіў контррэволюцыйныя ўстаноўкі. Калі партком выкрыў яго трацкісцкае нутро, Барысевіч павёў двурушніцкую тактыку. На парткоме ён распінаўся па адрасу Усцінава, а потым выдаў яму хвалебную даведку, з якою ён паехаў у Маскву. Партыйны камітэт і зараз не ўскрыў антыпартыйных дзеянняў Барысевіча, не даў ім належнай палітычнай ацэнкі

Якую-ж ролю адыгрывае ва ўсім гэтым райком партыі?

Адно тое, што ўсе гэтыя трацкісцкія і нацдэмаўскія вылазкі, якія на працягу паўтара месяца «разбіраюцца і правяраюцца» ў сценах інстытута, не дайшлі да райкома — пацвярджае яшчэ раз, што інстытут адарваны ад раённай партыйнай арганізацыі.

Райком не ведае, чым жыве ін-

ЗМАГАЦЦА СА СНЕЖНЫМІ ЗАНОСАМІ

Прайшло больш месяца з таго часу, як на скліканых ЦК КП(б)Б разам з палітаддзеламі чыгунак куставых нарадах работнікаў служб пуці і тэрытарыяльных арганізацый была ўстаноўлена непадрыхтаванасць транспарта да снегабарацьбы.

ЦК КП(б)Б патрабаваў ад чыгуначных і тэрытарыяльных арганізацый прыняць неадкладныя меры да поўнага завяршэння падрыхтоўчых работ.

Там, дзе людзі зразумелі вострасць гэтай гаспадарча-палітычнай задачы, ёсць і пэўныя станоўчыя вынікі. На 30-й дыстанцыі пуці (Бабруйскі раён) у рэзультаце праведзенай масавай работы ў калгасах на пробны выклік з'явілася 124 проц. патрэбнай колькасці рабочай сілы. Калгаснікам была арганізавана цёплая сустрэча: чыгуначнікі і іх сем'і клапатліва падрыхтавалі чыстыя і цёплыя інтэрнаты, чай, белы хлеб, нагрэлі лазню і інш. Тут-жа правялі гутарку аб пастановах лістападаўскага пленума ЦК ВКП(б).

Станоўчыя рэзультаты падрыхтоўкі ёсць і ў Барысаўскім, Віцебскім, Лепельскім, Чашніцкім і інш. раёнах.

Аднак, зусім нецярпімы той факт, што рад райкомаў партыі, райвыканкомаў і палітаддзелаў МТС (Шклоў, Быхаў, Рагачоў, Сянно і інш.) не зразумелі дзяржаўнай важнасці арганізацыі снегабарацьбы і фактычна нічога канкрэтнага ў гэтай справе не зрабілі.

У выніку па Шклоўскаму, Быхаўскаму і Рагачоўскаму раёнах на пробны выклік з'явілася толькі 40-50 проц. вылучаных калгаснікаў. Яшчэ горш у Сеннецкім раёне. Там зусім ніхто не з'явіўся.

У Рэчыцкім райвыканкоме чыгуначнікам адказалі, што наогул рана дагаварвацца па гэтаму пытанню, раз няма яшчэ снегу. А старшыня калгаса «Аб'яднаны гароднік», Менскага раёна, **Кірзеў** катэгарычна адмовіўся выдзеляць людзей на гэту мэту.

Неабходна падкрэсліць, што ў радзе дыстанцый пуці кіраўніцтва праяўляе выключную бестурбот-

ПІСЬМЫ рабочых і калгаснікаў

САКРАТАРУ ТАЛАЧЫНСКАГА РК КП(б)Б тав. ТУРЫКУ.

КУЛАК КІРУЕ КАЛГАСАМ

(ПІСЬМО КАЛГАСНІКА)

Старшыня калгаса «Новая зара», Талачынскага раёна, **Калісараў**—былы кулак, перад уступленнем у калгас разбазарыў сваю маёмасць: прадаў трое коней, чацвёра кароў.

Зараз ён праводзіць кулацкую лінію: не дапускае ў калгас беднякоў. «Нам пролетарыі,—гаворыць ён,—не патрэбны».

Калісараў паступова знішчае малочна-таварную ферму. Чацвёра дойных кароў і двое авечак прадаў, двое авечак зарэзаў, каб аддаць мяса членам праўлення за «добрае кіраўніцтва».

Рэвізійная камісія, у якую ўваходзяць былыя кулакі, зразумела дапамагае злачынству.

Просім прыняць меры супроць кулацкай хэўры, бо сельсовет глядзіць на ўсё скрозь пальцы.

ВАСІЛЕЎСКІ і КАВАЛЕЎСКІ.

КАПЫЛЬСКАМУ РАЙПРАКУРОРУ тав. ХАРХУРЫНУ

НІ ВЕЛАСІПЕДА, НІ ГРОШАЙ

(ПІСЬМО НАСТАЎНІКА)

Працуючы настаўнікам у Ланцуцкім сельсовеце (Капыльскі раён) у 1931 г., я ўнёс райсовету аўталора 200 руб. на набыццё вела-абавязацельства.

Я павінен быў атрымаць веласіпед 1 мая 1932 г. Прайшло ўжо 3 гады. Я не ўбачыў ні грошай, ні веласіпеда.

Нядаўна я быў пераведзен з Капыльскага раёна ў Бабруйскі. Патраціў 50 руб., каб з'ездзіць у Капыль і атрымаць назад свае грошы. Але, на жаль, нічога не атрымаў і дагэтуль.

БАРЫКА.

ПРАКУРОРУ МСЦІСЛАЎСКАГА РАЁНА тав. ПАТРУСОВУ.

РАЗБАЗАРВАЕ НАСТАЎНІЦКІЯ ПАЙКІ

(ПІСЬМО НАСТАЎНІКА)

Прадавец Расянскага сельпо **(Мсціслаўскі раён) Гоцман** займаецца самаснабжэннем і разбазарваннем дэфіцытных тавараў.

Гоцман звязаўся з спекулянтам Іванам, Раманенка, якому перадае для спекуляцыі цукар, мыла і іншыя тавары, прызначаныя для настаўнікаў.

Настаўнікі атрымліваюць паёк з вялікім спазненнем, а калі ўжо атрымліваюць, дык часта цукар, змешаны з соллю, і жытнюю муку, змешаную з аўсянкай.

ФЕДАСЕНКА.

НАРКОМУ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ тав. СУРЦЕ.

МЯСТЭЧКА БЕЗ АМБУЛАТОРЫІ

(ПІСЬМО СЛУЖАЧАГА)

У м. Буда-Кашалёва (Буда-Кашалёўскі раён) 5 месяцаў назад пачалі рамонт амбулаторыі. Рабочыя і служачыя некалькі раз звярталіся да старшыні РВК тав. **Будзько** з просьбай, каб хутчэй

У выніку такіх адносін да рамонту рабочыя і служачыя вымушаны хадзіць за 3 кілометры за медыцынскай дапамогай.

Нядаўна НКАховы здароўя прыслаў урача, але апошні з-за адсутнасці памяшкання для прыёму

ПА СЛЯДАХ НЕАПУБЛІКАВАНЫХ ПІСЕМ

⊙ У адказ на пасланае на расследванне пісьмо тав. **Шалдагі** аб тым, што ў Піровіцкай няпоўнай сярэдняй школе (Жлобінскі раён) існуе безгаспадарчасць, растраты, Жлобінскі раўана паведамляе, што дырэктар школы **Гарошка** з работы знят, і справа аб ім перадана следчым органам.

⊙ Тав. **Я. Мех** з Клічаўскага раёна пісаў у «Звязду», што загадчык млына **Цецярухаў** Міхей абважваў калгаснікаў і аднаасобнікаў, якія прыязджалі малоць.

Пракуратура Клічаўскага раёна паведамляе, што дазнанне па гэтай справе скончана, і справа Цецярухова перадана суду.

⊙ Кабылянскі сельсовет, Клічаўскага раёна, паведамляе, што факты, указаныя ў пісьме селькора тав. **Жуковіча** наконт старшыні калгаса «Чырвоны колас» **Хруцкага** (пакрыванне зладзеяў, раскрадваючых калгаснае дабро), поўнасцю пацвердзіліся. Хруцкі з работы знят.

⊙ Селькор **Каган** пісаў, што брыгадзір мазырскага хлебазавода **Бабіна** сістэматычна крадзе хлеб і муку. Лабаранты Градзюшка і Ламаноўскі даюць няверную зводку аналізу прыпёку хлеба. Гэта спрыяе раскрадванню.

Мазырскі РК КП(б)Б паведамляе, што факты пацвердзіліся. Брыгадзір **Бабіна** з работы знят і асуджан на 1 год прымусовых работ. Зволен таксама лабарант Градзюшка, а на Ламаноўскага накладзена адміністрацыйнае спагнанне.

⊙ Селькор **К. А.** пісаў аб тым, што па віне старшыні калгаса імя Кагановіча, Каменскага сельсовета, Ельскага раёна, **Кашэля** згноена 1.500 пудоў бульбы і здохлі 33 свінні.

Райпракурор паведамляе, што факты поўнасцю пацвердзіліся. Старшыня калгаса **Кашэль** з работы знят і аддан пад суд.

⊙ У сваім пісьме з Асіпавіцкага раёна т. **Сукан** паведаміў аб тым, што калгаснікі калгаса «Шлях Леніна», Карытнянскага сельсовета, Міхальчук Пятро, Дубінчык Іван і Казлоў Алесь паехалі на калгасных конях па дровы і ў часе паездкі загубілі лепшага каня.

Пракуратура Асіповіцкага раёна паведамляе, што за шкодніцкія адносіны да калгасных коней Міхальчук П., Дубінчык І. і Казлоў А. аддадзены пад суд.

Па сігналах „Звязды"

Ці варта пасля гэтага здзіўляцца таму, што Сермяшка змазвае контррэволюцыйную сутнасць трацкізма, як перадавога атрада контррэволюцыйнай буржуазіі, звёўшы яго да «левых» установак у планаванні.

Нельга не падкрэсліць, што гэтыя «лекцыі» чыталіся на факультэце пяці групам 5-га курса і ніхто са студэнтаў не выкрыў і не даў адпору заядламу трацкісту.

Дзе-ж былі 30 комуністаў гэтых груп? Дзе быў парторг факультэта тав. **Казак?** Дзе быў член парткома інстытута (студэнт гэтага факультэта) тав. **Альтзы-** арганізацыі сельскай гаспадаркі) ім кажа:

—Можаце не згаджацца, гэта справа ваша... Раздувайце, калі хочаце, з гэтага палітычныя вывады.

Пры пытанні аб тэхналогіі малака, закрануўшы якасць і колькасць, Алівапаў прыводзіць наступны прыклад: «Бярэм палку і пры роўнавазе як кладзем на адзін канец палкі якасць, а на другі канец колькасць; калі мы дабаўляем колькасць — змяншаецца якасць, і наадварот: значыць не трэба змагацца за павелічэнне ні аднаго ні другога».

...стытут. Яшчэ да гэтага часу бюро райкома не абгаварвала ўсіх гэтых пытанняў.

Да канца выкрыць і выгнаць з інстытута ўсё застаўшаеся тут трацкісцкае і нацдэмаўскае ахвосце. Раённае партыйнае кіраўніцтва абавязана з гэтых фактаў зрабіць сур'ёзны палітычны урок. Райком абавязан разгарнуць сапраўдную барацьбу па выяўленню і выкарчоўванню да канца ўсякіх антыпартыйных контррэволюцыйных элементаў.

А. ГІЗУНТЭРМАН.

...насць у падрыхтоўцы да зімы. (26-я дыстанцыя—начальнік **Елізараў** і інш.). Заключэнне дагавароў праведзена фармальна, без адпаведнай масавай работы. На сёмай дыстанцыі пуці калгаснікі не ведаюць сваіх участкаў.

Да гэтага часу рад інтэрнатаў не прыведзены ў парадак. У Оршы патрэбна інтэрнатаў на 1.000 чалавек, а ёсць толькі на 400.

Неабходна праверыць забяспечанасць рабочай сілай кожнага кілометра пуці.

М. ГОФМАН.
Р. ДОДЗІН.

...закончылі рамонт амбулаторыі. Будзько з нязменнай усмешкай адказваў: «Я не хворы і хварэць не думаю».

...хворых уехаў у Менск. Зараз у мястэчку няма ні ўрача, ні амбулаторыі.

ПЛАШЧЫНСКІ.

ДОМ НА КОМСАМОЛЬСКАЙ

Шасцігадовы Ваня прыбег дамоў увесьззяючы.

— Папа,—тузануў ён бацьку за рукаў—папа, папа, я буду ў школе першым вучнем.

— Ты адкуль ведаеш?

— Я не ведаю—Вера ведае.

— А Вера адкуль ведае?

— Вера ўсё ведае... Мы гралі ў тэатр, а я чытаў «Мой лодыр».

— Ну і што-ж?

— Які ты бесталковы, папа—вельмі добра я чытаў.

Пахвальны водзыў Веры ў прысутнасці дзяцей бадзёрыць і абавязвае. Хлопчык адразу вырас ва ўласных вачах і ў вачах акружаючай дзетвары.

Веры 12 год. Яна дачка сталяра. Яна, як бывалам, шэфствуе над нашымі акцябратамі. Яна—актывістка.

Дзеці нашы асабліва вызначыліся ў часе апошніх выбараў у горсовет. Калі яўка нашых хатніх гаспадынь на справаздачныя сходы і на самыя выбары горсовета была стопроцантнай, то такому поспеху мы абавязаны не толькі жонработніцы т. Шустэр, але і нашым дзецям. У дзень выбараў дзеці не раз з'яўляліся ў кватэрах і напаміналі аб грамадзянскіх абавязках нашых жанчын, выбаршчыц-гаспадынь.

— Вось ужо ідуць. Здаецца, ужо чутна музыка. Так, чуцём аркестр. Паспяшыце, а то спозніцеся.

І так, з кватэры ў кватэру.

Так вырас дзіцячы актыў у нашым доме, дзе мальтусава тэорыя безагаворачна адхілена. Жыхары нашага дома добрасумленна і чэсна выконваюць свой абавязак перад нашай радзімай: на 68 жыхароў наш дом налічвае 29 дзяцей ад груднога да школьнага ўзросту ўключна. У пераважнай большасці бацькі гэтых дзяцей—народ малады. Рахункоўы работнік, хімік, кааператар, сувязіст, вузавец, міліцыянер, гарбар, цырульнік, настаўнік, партработнік...—кожны занят сваёй справай. Але хто-ж клапоціцца аб гаспадарчым і санітарным становішчы дома? Хто, нарэшце, клапоціцца аб дзіцячым калектыве, бо дзіця-ж не ўвесь свой час праводзіць дома ці ў школе, у дзетсадзе, у атрадзе.

Параўнальна нядаўна, год шэсць назад, наш дом быў прыватнаўласніцкім. Гаспадар драпежніцкі скарыстаў кожны метр плошчы двара. Знадворныя пабудовы, прызначаныя для кватэрантаў, былі гаспадаром зданы пад склады, а для жыхароў дзе-ні-дзе былі скалочаны рад клетачак пасярод двара, пакінуўшы паміж «пабудовамі» вузенькі брудны праезд. Якжа рэагавалі нашы новыя гаспадары і сам кватэранты на своеасаблівую эканомію гаспадара? На жаль, нашы гаржылаўцы не ўлічылі гэтага. Драўляныя сараі і іншыя знадворныя пабудовы не раз апаражняліся і ўноў заарандоўваліся. Больш таго,—жакт прытуліў на нашым двары працуючую ў тры змены і знаходзячуюся ў незайздросным становішчы акумулятарную станцыю, прытуліў пагрузачную арцель, прытуліў цэнтральны ветэрынарны склад.

Паветра, асабліва летам, атручана хімікаліямі акумулятарнай, медыкаментамі, смуродам грузавых і ўсякіх іншых машын, плашчаднай лаянкай ламавых возчыкаў, якім няма дзе павярнуцца. Маткі баяцца выпусціць здому сваіх дзяцей.

Час ад часу прыходзяць да нас санітары—праўленцы нашага 6-га жакта. Агляд звычайна пачынаецца са спальні, і ў гэтым, бадай, і няма бяды—няхай і спальня будзе пад грамадскім наглядам. Але праўленцы яўна ханжаствуюць. Навучаючы жыхароў, шаноўныя госці зусім не звярачаюць увагі на тое, што адлівы ва ўсіх амаль кватэрах не дзейнічаюць, што ўнутраныя прыбіральні закалочаны, што агульная адкрытая прыбіральня—ачаг заразы.

Вось ужо год-два як наш жакт збіраецца праводзіць рамонт дома, плануе, бясконца плануе. Будаўнічы план знаходзіцца ў стражэйшай тайне. Самі кватэранты да гэтай справы не прыцягваюцца. Невядома, ці ўваходзіць у план нашых планіроўшчыкаў прывядзенне ў парадак водаправоднай сеткі, адліваў, прыбіральнь; ці падумалі жактаўцы аб нашым дзіцячым калектыве, якому няма дзе пагуляць, няма дзе разгарнуць свае маладыя сілы?

Комсамольская, калісьці Багадзельная, вуліца атрымала рад бліскучых перамог над старой, «богом деланой» вуліцай. Наступленне на вуліцу крамнікаў, ліхвяроў і манашак пачалося з паўднёвага канца, з Універсітэцкай, цяпер Кіраўскай. На месцы безназоўных, радам пакаленняў забытых могілак-пустыру, зараз высіцца сцяг нашага прыгожага стадыёна «Дынамо». Знесен жаночы манастыр, на тэрыторыі якога працуе адзін з лепшых клубаў Менска, клуб харчавікоў імя Сталіна. Ад багадзелкі скора не застанецца следу. Неабходна давесці справу да канца. Пяройдзем зноў у наступленне, на гэты раз з поўначы, з боку Нямігі.

Перабудова нашага быту патрабуе,

«каб кожны грамадзянін, кожны рабочы, кожны гарадскі жыхар і актывіст любіў сваю вуліцу, дзе ён жыве, працаваў не пакладаючы рук для прывядзення ў культурнае становішча свайго дома, двара, завулка, вуліцы і да іх прылягаючых плошчаў, сквераў і паркаў». (Кагановіч).

Убярыце з нашага двара акумулятарную, пагрузачную, ветсклад. Вярніце нашым дзецям належачы ім па праву двор!

За культуру, за дзіцячую пляцоўку, за азеляненне нашых двароў! Няхай ранняй вясной зацвітуць на нашым двары нарцызы, ландышы, маргарыткі...

Ц. ДОЎГАПОЛЬСКІ

ГУЛЬТАЙ У РОЛІ „ВЫКРЫВАЛЬНІКА“

БАРЫСАЎ. (Ад карэспандэнта «Звязды»).

Хведар Мацвееў кароткі час быў старшынёй праўлення калгаса «14-годдзе Октябра», Касцюкоўскага сельсовета (Барысаўскі раён).

У красавіку мінулага года Мацвеева, які не справіўся з работай, сарваў падрыхтоўку калгаса да сяўбы, замянілі другім, больш здольным калгаснікам т. **Круглікам.**

Мацвееву гэта вельмі не спадабалася. Як гэта ён, былы старшыня калгаса, зараз пойдзе працаваць на поле радавым калгаснікам?

Не гледзячы на вялікі недахват рабочай сілы, Мацвееў на работу не выпшаў. Прыняўшы выгляд пакрыўджанага, ён пачаў чым толькі мог перашкаджаць калгасу, асабліва стараўся выжыць новага старшыню т. Кругліка.

Аднак, усе яго намаганні разбіваліся аб дружную працу калгаснага калектыва.

Тады Мацвееў рашыў скарыстаць друк у сваіх антыкалгасных мэтах. Ён піша ў «Звязду» пісьмо на 18 старонках, у якім паведамляе, што:

— У кіраўніцтве калгаса сядзяць кулакі і белагвардзейцы.

— Беднякоў выкідаюць з калгаса.

— Кулакі хабарамі задобрылі сельсовет.

— Калгас развальваецца.

Мы праверылі на месцы ўсе ўказаныя ў пісьме факты. **Ніводнага слова праўды.**

Сахончык Рыгор, якога Мацвееў назваў кулаком—дэмабілізаваны чырвонаармеец. Да калгаса меў маламоцную серадняцкую гаспадарку. Зараз лепшы ўдарнік у калгасе, выпрацаваў на палявых работах 400 працадзён.

Другі «кулак» **Харкоў** ніколі не абкладаўся цвёрдым заданнем. Выпрацаваў 415 працадзён.

«Кулачка» **Харкова Варка**—лепшая актывістка ў калгасе, выпрацавала на палявых работах каля 200 працадзён, маючы на руках малых дзяцей.

А ў той-жа час выкрывальнік, «добрадзей» калгаса, комуніст Мацвееў за ўвесь год выпрацаваў 60 працадзён. Цэлае лета ён спекуляваў рыбай.

Ні аднаго былога бедняка і серадняка з калгаса не выключалі. Былыя беднякі заваёўваюць у калгасе заможнае жыццё. Ранейшы бядняк **Мінін Саўка** за сваю чэсную працу атрымаў больш 150 пудоў збожжа, 700 пудоў бульбы і кармы для жывёлы.

Калгас «14-годдзе Октябра», наперакор намаганням Мацвеева, мацнее з кожным месяцам. План развіцця жывёлагадоўлі выкананы. Усе палітычна-гаспадарчыя кампаніі (сяўба, уборка, пастаўкі дзяржаве) выкананы ў тэрмін і высокаякасна. Працадзень важыць больш пуда. Калгаснікі рады рэзультатам сваёй ударнай работы і гарой стаяць за калгас.

Такім чынам «выкрыванні» Мацвеева выключна накіраваны на падрыў магутнасці калгаса. Мацвееў фактычна стаў ворагам калгаса.

Адказнасць за антыкалгасныя дзеянні Мацвеева нясе сельская партарганізацыя членам якой з'яўляецца Мацвееў. Дзе быў інструктар райкома т. Целяновіч? Дзе былі ўсе касцюковіцкія комуністы, як дазволілі яны, каб член партыі Мацвееў падрываў работу калгаса, як дазволілі яны, каб гультай і паклёпнік аставаўся ў радах партыі?

П. ЧЫКУН.

„ЗЛОДЗЕІ НЕ ПРЫЦЯГНУТЫ ДА АДКАЗНАСЦІ“

Асабістай праверкай нам. нач. палітаддзела першай Менскай МТС тав. Геніна ўстаноўлена правільнасць фактаў, прыведзеных у пісьме «Злодзеі не прыцягнуты да адказнасці» (калгас імя Фалько, Грышчанскага сельсовета, Менскага раёна), змешчаным у «Звяздзе» 28 кастрычніка.

Пастановай Менгаркома КП(б)Б і палітаддзела МТС абвешчаны вымовы старшыні калгаса **Халадзінскаму** і парторгу **Айзікаву,** дапусціўшых скрыўленне лініі партыі ў хлебазакупках.

**

Паводле паведамлення следчага менскай гарадской пракуратуры, у выніку расследвання пісьма «Злодзеі не прыцягнуты да адказнасці», за раскрадванне калгаснага жыта ў калгасе імя Фалько, аддадзены пад суд былы кладаўшчык **Дзяргай і Позняк.**

„БОЛЬНІЦА БЕЗ ВАКОН І ДЗВЯРЭЙ“

Пад такім загалоўкам 10 снежня г.г. у «Звяздзе» было змешчана пісьмо свінаркі Сініцкай аб тым, што медпункт у мястэчку Бачайкава, Бешанковіцкага раёна, без вокан і дзвярэй.

Наркам аховы здароўя т. **Сурта** паведамляе, што па яго загаду шкло для вокан адгружана. Апрача гэтага даны ўказанні аб тэрміновым правядзенні адпаведнага рамонту.

„ЧАТЫРЫ МЕСЯЦЫ НЕ ВЫДАЮЦЬ ПАЙКА“

Пад такім загалоўкам 30 кастрычніка ў «Звяздзе» было змешчана пісьмо настаўніка Якушэнка. Крупскі РК КП(б)Б паведамляе: «Настаўніку тав. Якушэнка 4 лістапада ўвесь неатрыманы за мінулыя месяцы паёк выдан».

З апошняй пошты

„ЯК МІНАНОСЦЫ ПА ЛЁДЗЕ У ЛЕНІНГРАД ПРЫШЛІ“

31 снежня ў 10 г. 03 мін. менскія радыёслухачы з эфіра пачулі: «Гаворыць Менск. Слухайце «Апошнія паведамленні». І пашло... пра тое, што Бек паехаў у Эстонію, каб адцягнуць яе ад прыхільнасці да Ўсходняга пакта, што польскія контрміnаносцы прыбылі ў Ленінград і віцэ-адмірал Унруг выехаў у Маскву з візітамі і што Герберт Уэльс зноў быў прынят тав. Сталіным і што гутарка прадаўжалася тры гадзіны.

Тое, што Бек выехаў у Эстонію, гэта ніякага здзіўлення ў слухачоў не выклікала. Чаму-б яму не ехаць? Але вось як гэта мінаносцы па лёдзе з Гдыні ў Ленінград прышлі і з якой гэта прычыны так раптоўна Герберт Уэльс з'явіўся ў Маскве і быў неадкладна зноў прынят таварышам Сталіным — гэта ўжо выклікала здзіўленне.

Прышлося тэрмінова навесці спраўкі. І не ў эфіры, а на сталах рэдакцыі «Апошніх паведамленняў». І што аказалася?

Рэдактар ранішняга выпуску «Апошніх паведамленняў» тав. Пушкарэвіч і галоўны рэдактар тав. Калека 31 снежня раніцой выпадкова атрымалі няправільна занесены ім з Белта архіўны нумар «Вестніка замежнай інфармацыі» за ліпень месяц. І не заглядзеўшы нават у тэкст гэтыя гора-рэдактары пусцілі ў ход нажніцы і клей, закрэслілі адпаведныя лічбы з датамі, падкрэслілі больш цікавыя месцы і праз 5 хвілін на апошняй старонцы з'явіліся два подпісы: Пушкарэвіч і Калека. Ранішні выпуск «Апошніх паведамленняў» пашоў у эфір.

У сваім пісьме ў рэдакцыю радыёслухачы пратастуюць супроць нахабнай безадказнасці асобных работнікаў Радыёкамітэта, якія сваімі казённымі, выключна чыноўніцкімі адносінамі да сваіх абавязкаў выклікаюць справядлівае абурэнне сваёй аўдыторыі.

Мы далучаемся да іх пратэсту і чакаем тэрміновага адказу Беларускага радыёкамітэта.

По Совецкаму Саюзу

СВЯТА Ў СТАЛІНГРАДЗЕ

СТАЛІНГРАД, 3 студзеня. (БЕЛТА). Сёння, у свята 15-годдзя вызвалення Царыцына ад белагвардзейскіх банд, пролетарыі і працоўныя Сталінграда дэманстравалі сваю нязмерна ўзросшую магутнасць і гатоўнасць у любы момант згуртаванымі радамі стаць на абарону соцыялістычнай радзімы.

У 5 гадзін вечара, пры ўдзеле дэлегатаў краявога з'езда советаў, у горадзе адбылася закладка манумента, які павінен адлюстраваць гераічную эпапею барацьбы на царыцынскім фронце пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна.

Першыя цагліны ў фундамент манумента ўлажылі сакратар крайкома ВКП(б) тав. Птуха, старшыня крайвыканкома тав. Озеранскі, актыўныя ўдзельнікі абароны Царыцына — дэлегаты Луганска, Марозаўскай і Сальска. Следам за гэтым адбылася магутная дэманстрацыя працоўных Сталінграда, прысвечаная выдатнаму юбілею, поспехам машнеючага індустрыяльнага горада Сталіна.

Рабочыя калоны неслі аграмадныя партрэты арганізатара абароны Царыцына тав. **Сталіна**, яго саратніка — пролетарскага палкаводца тав. **Варашылава** партрэты тт. **Молатава, Кагановіча, Калініна, Орджанікідзе.**

З трыбуны дэманстрантаў віталі кіраўнікі краявых арганізацый і дэлегаты з'езда советаў Сталінградскага края.

Баицы ўспамінаюць мінулыя дні

НА ВЕЧАРЫ, ПРЫСВЕЧАНЫМ ВЫЗВАЛЕННЮ ЦАРЫЦЫНА АД БЕЛАГВАРДЗЕЙЦАЎ

МАСКВА, 4 студзеня. (БЕЛТА). 3 студзеня ў Цэнтральным доме Чырвонай арміі адбыўся ваенна-гістарычны вечар, прысвечаны 15-годдзю вызвалення Царыцына ад белагвардзейцаў.

На вечар сабраліся слухачы ваенных акадэмій і ВНУ РСЧА, байцы, камандзіры і палітработнікі. З аграмаднай цікавасцю і ўвагай агледалі ўдзельнікі вечара выстаўку «абарона чырвонага Царыцына», арганізаваную музеем Чырвонай арміі. Гістарычныя фотаздымкі — «Ленін ля прамога провада», карціны Грэкава, якія паказваюць таварышоў Сталіна і Варашылава ў акопах пад Царыцынам, надоўга прыкоўваюць погляды наведвальнікаў выстаўкі.

Сабраўшыеся ўшанавалі ўставаннем памяць тав. **С. М. Кірава** і байцоў, паўшых смерцю храбрых на подступах к Царыцыну. Затым прафесар ваеннай акадэміі РСЧА імя Фрунзе В. А Медзікаў зрабіў даклад аб гераічнай барацьбе за Царыцын, аб тым, як пад геніяльным кіраўніцтвам тав. **Сталіна,** наперакор здрадніцкім указанням Троцкага, быў арганізован сакрушальны адпор белым бандам.

Дакладчык адзначыў вялікую ролю ў перамозе пад Царыцынам тав. **Варашылава** і шахцёраў, якія стойка біліся за чырвоны Царыцын да поўнай перамогі.

Удзельнікі царыцынскай эпапеі выступалі з успамінамі аб гераічных днях разгрому белабандытаў. Успаміны тав. Вадэіма — бышага камандуючага Волжска-Каспійскай флатыліяй, тав. Паўлава — быўшага камандзіра 10-й арміяй і тав. Магідава — быўшага начальніка палітаддзела арміі — былі праслуханы з аграмаднай цікавасцю.

Гучнымі апладысментамі сустрэлі ўдзельнікі вечара прапанову паслаць прывітанні слаўным кіраўнікам барацьбы за чырвоны Царыцын — любімаму правадыру рабочага класа — тав. **Сталіну** і наркому абароны СССР тав. **Варашылаву.** Пастаноўлена паслаць прывітальную тэлеграму пролетарыям Сталінграда.

ШАХМАТНА-ШАШАЧНЫ МАТЧ БССР—ЗАХОДНЯЯ ВОБЛАСЦЬ

Сёння ў 18 гадзін у клубе імя **Сталіна** пачынаецца шахматна-шашачны матч паміж камандамі БССР і Заходняй вобласці. З абодвух бакоў выступаюць лепшыя ігракі. Гэты матч з'яўляецца ўжо другім паміж камандамі. Першая сустрэча адбылася ў чэрвені 1934 года ў гор. Смаленску, калі каманда Менска выйграла матч з нязначнай перавагай (+10—8).

У сёнешнім матчы іграюць з кожнага боку па 15 ігракоў: па 10 шахматыстаў і па 5 шашыстаў.

...шэўскі (Магілеў), **Маневіч** (Гомель), **Жыткевіч, Камянецкі** (Менск), **Брэйтман** (Гомель), **Жудро** (Віцебск); **па шашках:** майстар **Гардон, Гердзевіч, Берлінкоў, Берман, Ліхадзісўскі** (Менск).

Каманда Заходняй вобласці па шахматах: майстар **Выгадчыкаў, Ушакоў, Гейман** (Смаленск), **Гергенрэдэр** (Бежыца), **Дзяровіч** (Смаленск), **Капцёў** (Бежыца), **Добраправаў** (Раслаўль), **Вінцкевіч** (Бежыца), **Аглоблін, Велецкі** (Смаленск); па ...

За рубяжом

ПРЫЁМ ДЭПУТАЦЫІ ЛЕЙБАРЫСТАЎ У СОВЕЦКІМ ПАЎПРЭДСТВЕ Ў ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 2 студзеня (БЕЛТА). Сёння паўпрэда СССР у Лондане тав. **Майскага** наведала дэпутацыя генсовета кангрэса трэд'юніёнаў і выканкома лейбарысцкай партыі ў сувязі з кампаніяй заграгічнай антысовецкай прэсы па поваду прыгавораў ваеннай калегіі Вярхоўнага суда супроць тэрарыстаў.

Адказваючы дэпутацыі, тав. Майскі зрабіў наступную заяву:

«Асобы, расстраляныя нядаўна ў розных гарадах СССР, у выкананне судовых прыгавароў, аб якіх паведамлялася ў совецкім друку, былі знойдзены віноўнымі ў падрыхтоўцы і выкананні (Нікалаеў і суўдзельнікі) тэрарыстычных актаў. Большасць з іх прыбыла нелегальна з-за граніцы і пры іх былі знойдзены бомбы, гранаты, рэвальверы і другая зброя. На судзе яны адкрыта прызналі, што з'яўляюцца ворагамі совецкага Саюза, і прызналіся ў стварэнні злачынстваў, у якіх яны абвінавачваліся. Яны былі арыштаваны ў розныя часы і ў розных мясцах. Пры звычайных акалічнасцях асобы, арыштаваныя да забойства Кірава, магчыма, былі-б асуджаны ў розныя часы і падвергліся-б адпаведнаму пакаранню. Аднак, забойства Кірава выклікала неабходнасць узмацнення сродкаў к падаўленню тэрора, і ў сувязі з тымі акалічнасцямі совецкія ўлады знайшлі неабходным паскорыць следства па ўсіх неразгледжаных тэрарыстычных справах, а таксама разгляд спраў у судовым парадку. Забойства караля Югаславіі і французскага міністра замежных спраў Барту, выклікаўшы ва ўсіх капіталістычных краінах найвялікшае абурэнне тэрарыстамі, замешанымі ў гэтым забойстве, а таксама тымі краінамі, якія аказвалі ім якуюнебудзь дапамогу, разам з тым выклікалі спачуванне да краін, стаўшых ахвярамі марсельскіх стрэлаў.

Совет Лігі нацый прысвяціў некалькі пасяджэнняў гэтай справе. У той-жа час агульнавядома, што белагвардзейскія тэрарысты карыстаюцца вялікадушнай гасціннасцю ў некаторых еўрапейскіх краінах, дзе яны адкрыта падбіваюць да тэрарыстычных актаў супроць прадстаўнікоў совецкага ўрада і заняты падрыхтоўкай такіх актаў. Не гледзячы на той факт, што ў краінах, мяжуючых з СССР, існуе суровы рэжым пашпартоў і паліцэйскага кантролю, белагвардзейскія тэрарысты беспярашкодна пранікаюць з гэтых краін у СССР з мэтай ажыц...

ФРАНЦУЗСКІ ДРУК АБ ДАСЯГНЕННЯХ СССР У 1934 г.

ПАРЫЖ, 3 студзеня (Інф. «Праўды»). «Эр нувель» публікуе вялікі артыкул пад загалоўкам «Што ажыццявіў СССР у 1934 годзе».

Прывёўшы лічбовыя даныя аб развіцці прамысловасці і сельскай гаспадаркі СССР «Эр нувель» напамінае аб тым, што совецкая дыпламатыя працавала на карысць міру. Газета прыводзіць вялікія выпіскі з новагодніх артыкулаў совецкага друку і адзначае «глыбіню і яснасць», з якімі ён аналізуе міжнароднае становішча, а таксама «імкненне к міру, якім пранікнуты яго каментарыі».

«Мы знаходзім у совецкіх газетах — піша «Эр нувель» — выразнае ўяўленне аб абавязках, накладаемых справай міру. Гэтым уяўленнем былі пранікнуты совецкія дэлегаты ў часе перагавораў у мінуўшым годзе, калі СССР беспярапынна аказваў нашым прадстаўнікам самае сістэматычнае і карыснае падтрыманне».

Цытуючы апошні артыкул Радэка, апублікаваны ў «Праўде», «Эр нувель» у заключэнні заяўляе: «Ва Францыі, як і ў СССР, выказваюць шчырае задаваленне ўжо дасягнутымі, дзякуючы саюзнаму супрацоўніцтву абодвух краін, рэзультатамі і добра сабе ўяўляюць важнасць таго, што чаем п... ча... чакаць у далейшым».

Орган радыкалаў «Рэпюблік» прысвяціў сёння цэлую старонку эканомікі СССР і развіццю гандлёвых адносін паміж Францыяй і СССР. У радзе артыкулаў, ілюстраваных дыяграмамі, газета паказвае аграмадныя гаспадарчыя дасягненні СССР і настойвае на неабходнасці больш шырокага тавараабмену паміж абодвума краінамі.

Адзін з артыкулаў прысвечан адмене хлебных картак СССР. Газета падкрэслівае, што гэта мера акажа самы спрыяючы ўплыў на ўсё эканамічнае жыццё СССР.

ПЕКЛА ВАЙНЫ

БЕРЛІН, 3 студзеня. (БЕЛТА). Газеты публікуюць перададзенае амерыканскім агенцтвам «Юнайтэд прэс» паведамленне ваеннага аташэ ЗША ў Асунсіоне (сталіца Парагвая) палкоўніка Шарпа, пабываўшага на фронце ў Чако.

«Тысячы скалечаных трупаў, піша Шарп, раскіданы на працягненні 125 клм. уздоўж ракі Пількамайо. Цяжкае ад сырасці і насычанае выпарэннямі ад разлажыўшыхся трупаў паветра амаль немагчыма ўдыхаць. Тое, што я бачыў за гэтыя 30 дзён, напамінае пекла».

«На самай граніцы Чако — пра...

АДЗІНЫМ ФРОНТАМ СУПРОЦЬ ФАШЫЗМА І ВАЙНЫ

МАНІФЕСТ КОМУНІСТЫЧНАЙ І НЕЗАЛЕЖНАЙ РАБОЧАЙ ПАРТЫЙ

ЛОНДАН, 3 студзеня. (БЕЛТА). **«Дэйлі уоркер»** публікуе аб'яднаны маніфест компартыі і незалежнай рабочай партыі да англійскага рабочага класа. Маніфест заклікае радавых членаў мясцовых лейбарысцкіх арганізацый, аддзяленняў проф саюзаў, кааперацыйных і іншых арганізацый далучыцца да адзінага фронту барацьбы супроць фашызма і вайны і дабівацца:

1) поўнай адмены зробленых у 1931 г. урэзак зарплаты;

2) павышэння зарплаты;

3) павелічэння дапамог беспрацоўным;

4) стварэння масавага руху супроць лагероў прымусовай працы;

5) арганізацыі грамадскіх работ з аплатай працы па профсаюзных стаўках.

Каб арганізаваць масавы рух у абарону гэтых патрабаванняў, компартыя і незалежная рабочая партыя будуць імкнуцца да далучэння ўсіх неарганізаваных рабочых да адпаведных профсаюзаў, да поўнага прызнання профсаюзаў усімі прадпрыемствамі, уцягнення рабочых сем'яў у мясцовыя кааперацыйныя таварыствы, забеспячэння поўнай дэмакратыі і роўнапраўя для кожнага члена профсаюза і кааперацыйнай арганізацыі.

Маніфест падпісан Гарры Поллітам і Вілі Галахерам ад компартыі і Мекстонам і Броквеем ад незалежнай рабочай партыі.

МІЖНАРОДНАЯ ХРОНІКА

⊙ 4 студзеня ў Афінах (Грэцыя) адкрылася канферэнцыя эканамічнага совета балканскай Антанты. Прысутнічаюць дэлегаты Грэцыі, Турцыі, Югаславіі і Румыніі. Канферэнцыя абмяркуе пытанні аб гандлі і зносінах паміж балканскімі краінамі, аб турызме і аб стварэнні балканскага банка.

⊙ Паўпрэд СССР т. **Пацёмкін** наведаў старшыню французскага сената Жанэнэ.

⊙ Паўпрэд СССР у ЗША тав. **Траяноўскі** прыбыў на Гавайскія астравы.

БАРЫСАЎСКАЯ МТМ ЗРЫВАЕ РАМОНТ ТРАКТАРОЎ

Барысаўская МТМ на 1 студзеня выканала план рамонту трактароў толькі на 33 проц.

Галоўным вінаватым у гэтым ганебным прарыве ў першую чаргу з'яўляецца сам дырэктар МТМ **Куценошкін.** З першых-жа дзён работы майстэрні дырэктар займаецца толькі балбатнёй, раз'язджае невядома куды. Нярэдкі выпадкі, калі ён па 4-5 і больш дзён не бывае ў майстэрні. Замест канкрэтнай работы і арганізацыі рамонту трактароў Куценошкін займаецца папойкамі.

Рабочыя майстэрні не раз указвалі на недахват самых неабходных інструментаў. Дырэктар усё абяцаў іх дастаць. Фактычна-ж і на сёнешні дзень не хапае зубіл, малаткоў, гаечных ключоў і т. д. Рабочыя прастойваюць гадзінамі ў чарзе, каб атрымаць ключ для адвінчвання якой-небудзь гайкі.

Не адстае ад дырэктара і старшы механік МТМ **Адамовіч.** Ён таксама па некалькі дзён не бывае ў майстэрні. Работа праходзіць самацёкам. Рабочыя робяць што каму ўздумаецца. Ніхто не правярае выканання норм і якасці работы.

Майстэрня абсталявана першакласнымі варштатамі. Але з-за адсутнасці тэхнічнага нагляду на іх нярэдка працуюць людзі, якія не маюць аб гэтых варштатах ніякага прадстаўлення. У выніку шліфавальны варштат вышаў са строю.

Наогул МТМ укамплектавана да волі кваліфікаванымі рабочымі, якія імкнуцца своечасова выканаць план рамонту. Але адсутнасць кіраўніцтва як з боку адміністрацыі, так і з боку прафесіянальных арганізацый зрывае работу брыгад.

Здзіўляе тое, што палітаддзел МТС зусім не ўмешваецца ў работу майстэрні, не рэагуе на агіднасці, якія там творацца.

Калі такое становішча будзе прадаўжацца, рамонт трактароў стане перад сур'ёзнай пагрозай зрыву.

БРУСОК.

ПРАЦУЮЦЬ АДНУ ГАДЗІНУ Ў ЗМЕНУ

Гомельская МТС павінна адрамантаваць у сваёй майстэрні 23 трактары. Запаснымі часткамі для рамонту трактароў МТС забяспечана. Аднак, рамантуюць недапушчальна марудна. Пасля рамонту кліентура не прымае трактароў.

Працоўная дысцыпліна адсутнічае. У выніку якасць рамонту дрэнная. Механік МТМ Паўлаў на работу прыходзіць у 10-11 гадзін, а ўвечары не прымае ад рабочых выкананага задання. Другая змена занята на рабоце не больш адной гадзіны.

Каленчатыя валы, якія неабходна адпраўляць у Аршанскую МТМ для праверкі, валяюцца па месяцу неадпраўленымі. У рабоце пануе абязлічка, людзі часта з аднаго працэса перакідаюцца на другі.

МТМ лічыць два трактары адрамантаванымі, а на справе ў трактары ХТЗ каробка скарасцей зусім няспраўная. У «ФП» рубашка блока пасля рамонту не прамыта. Гэты трактар сабралі два месяцы таму назад, а пробы не рабілі да гэтага часу.

Наколькі Гомельская МТС цікавіцца ходам рамонту сваіх трактароў, гаворыць наступны факт. Дырэктар МТС т. **Валюкевіч** за тры месяцы толькі адзін раз пабыў у МТМ.

БАРСУКОЎ.

У МАСКВУ—НА УСЕСАЮЗНЫЯ ДЗІЦЯЧЫЯ СПАБОРНІЦТВЫ

Учора, 4 студзеня, у Маскву на ўсесаюзныя дзіцячыя спаборніцтвы па зімовых відах спорта выехалі хакейная, стралковая, канькабежная і лыжная каманды менскіх школьнікаў—лепшых ударнікаў вучобы. Каманды адабраны на гарадскіх спаборніцтвах школьнікаў.

ПАДРЫХТОЎКА ТРАКТАРЫСТАЎ ДЛЯ БІРА-БІДЖАНА

У студзені гэтага года ў Гарадку, Слуцку і Рагачове адкрываюцца 4-месячныя курсы па падрыхтоўцы трактарыстаў для нова-арганізуемых МТС Бірабіджана. Курсы разлічаны на 75 чалавек.

У парадку дошак іграюць:

Каманда БССР па шахматах: майстар **Сіліч** (Віцебск), **Верасаў, Касперскі, Насцюшонак** (Менск), **Статынаў, Чыкін, Дзенісаў** (Бежыца), **Маллер** (Смаленск).

Другая сустрэча адбудзецца 6 студзеня ў 11 гадзін.

...мысла. Такое становішча павінна было выклікаць абурэнне ўсіх чэсных людзей. Вось чаму трэба выказаць здзіўленне па поваду пратэстаў супроць расстрэлу тэрарыстаў».

...татыя нафтавыя крыніцы і таму вяліся асабліва лютыя баі, ляжаць з часу апошніх баёў не толькі трупы, але і фаненыя і паміраючыя салдаты, якія паволі гінуць ад ран, голаду і смагі».

...даўна ля Герлогубі, недалёка ад граніцы Абісініі і італьянскага Самалі, адбыўся буйны **бой паміж італьянскімі і абісінскімі войскамі.** З абодвух бакоў многа забітых і раненых.

У пастанове СНК БССР «Аб забароне палявання на вавёрак», якая апублікавана ў «Звяздзе» ад 4 студзеня, пры надрукаванні ўкралася памылка. Другі абзац пастановы трэба чытаць: «Забараніць паляванне на вавёрку на ўсёй тэрыторыі БССР да выдання спецыяльнай пастановы СНК БССР».

Нам. адк. рэдактара А. ДЖЭЛЮК.

Гукавы кіно-тэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА" — кіно-джаз-камедыя **ВЯСЁЛЫЯ РЭБЯТЫ**

Гукавы кіно-тэатр „Пралетарый" — Мастацкі гукавы фільм **Апошні маскарад**

Кіно „Інтэрнацыянал" — Совецкі мастацкі фільм **Законы шторма**

Кіно „Спартак" — Усходні прыгодніцкі фільм **СЕВІЛЬ** у 8 частках

ПЕДАГАГІЧНЫ ГАБІНЕТ ГАРАНА

(Комуністычная, 19)

7 студзеня ў 11 г. дня ў педгабінеце для настаўнікаў малодшых класаў (1, 2, 3 і 4 класаў) адбудзецца

лекцыя Маскоўскага прафесара СУРЭНСКАГА

на тэму: а) „Методика речевой грамоты".
б) „Приемы художественного чтения".

8 студзеня ў 10 гадзін дня ў педгабінеце для выкладчыкаў мовы і літаратуры старшых класаў адбудзецца

лекцыя Маскоўскага прафесара СУРЭНСКАГА

на тэму: а) „Методика речевой грамоты".
б) „Приемы художественного чтения"
(на матэрыяле праграм старэйшых класаў).

5 студзеня ў 6 г. вечара ў педгабінеце для выкладчыкаў гісторыі **—лекцыя праф. ПЕРЦАВА на тэму: „Крыта-мікейская культура".**

Дырэктарам школ прапануецца забяспечыць яўку настаўнікаў.

Педгабінет паведамляе выкладчыкаў геаграфіі, што ў старым корпусе Універсітэцкага гарадка, пакой № 12, адбываюцца курсы для выкладчыкаў геаграфіі ў тэхнікумах. Заняткі штодзенна з 9 да 3 дня і 5 да 7 веч. Запрашаюцца выкладчыкі геаграфіі сярэдніх школ.

Заг. гарана **КУЗНЯЦОВА.**
Заг. педгаб. **М. СЕЎРУК.**

Да ведама членаў і кандыдатаў Горсовета

ПЛАН

правядзення арганізацыйных пленумаў секцый горсовета:

Назва секцый	Дата правядз.	Гадзіна правядз.	Месца правядзення
1. Жыллёвая	6.1.35 г.	7 г. веч.	Горсовет, пак. № 34, 3 пав.
2. Фінансавая	6.1	7 „ „	„ „ № 38 „
3. Прыг. гаспадаркі	„	7 „ „	„ „ № 45 „
4. Рэв. законнасці	„	7 „ „	„ „ № 24, 2-гі
5. Сувязі	„	7 „ „	„ „ № 26 „
6. Аховы здароўя	„	7 „ „	„ „ № 32 „
7. Транспартная	„	7 „ „	„ „ № 10, 1-ы пав
8. Абароны краіны	„	12 гадз. дня	Дом Чырвонай арміі, вул. Энгельса

Члены і кандыдаты горсовета, якія запісаліся ў вышэйпаказаныя секцыі, **павінны з'явіцца на пасяджэнне пленума секцыі без спазнення.**

АРГМАСАВЫ АДДЗЕЛ ГОРСОВЕТА.

ЖЫЛЛЁВА-ЗЯМЕЛЬНАЕ КІРАЎНІЦТВА МЕНГОРСОВЕТА

ПРАПАНУЕ ўсім арандатарам гандлёва-складскіх і канторскіх памяшканняў

да 10 студзеня 1935 г.

ЗАКЛЮЧЫЦЬ і ПЕРАЗАКЛЮЧЫЦЬ ДАГАВАРЫ на АРЭНДУ ПАМЯШКАННЯЎ

УВАГА: Не перазаключаныя арандатарамі дагавары **будуць расторгнуты** ў судовым парадку, а супроць арандатараў, якія зусім не заключаць дагавароў, будзе ўзбуджана пытанне аб выселенні апошніх з займаемых памяшканняў.

Жылзямкіраўніцтва Менгорсовета

НАРКОМУНУТГАНДАЛЬ РСФСР
Дзяржаўн. пасылачны гандаль

„ПОСЫЛГОСТОРГ"

Москва, ул. Кирова, 47-131.

„ПОСЫЛГОСТОРГ" высылае па пошце і чыгунцы ў любы пункт Саюза выключна па заказах арганізацый (апрача гандлюючых) і калектываў наступныя друкарскія выданні:

1. Кніжка ўдарніка з укладкай, цісёная золатам—60 кап.
2. Білет ударніка, цісёны золатам без укладкі—45 кап.
3. Пасведчанне тэхнікума, цісёны золатам—45 кап., звычайн.—30 кап.
4. Санітарныя кніжкі—50 кап.
5. Вучнёўскі білет, цісёны золатам—42 кап., цісёны фарбай—30 кап.
6. Заводскія прапускі, цісёныя золатам—35 кап.
7. Пасведчанне калгасніка, цісён. фарбай—25 кап.
8. Білет для калгасніка-ўдарніка, цісён. фарбай—30 кап., цісёны золатам—45 кап.
9. Студэнцкае пасведчанне, цісён. фарбай—35 кап.
10. Пасведчанне аб сканчэнні пачатковай школы—50 кап.
11. Пасведчанне аб сканчэнні сярэдняй школы—60 кап.
12. Грамата ўдарніка—20 руб., 7 руб. і 3 руб.
13. Грамата ўдарніка-калгасніка—2 р.
14. Грамата ўдарніка—1 руб. 50 к.
15. Грамата вучобы—75 кап.

У паказаныя цэны ўключан кошт упакоўкі і перасылкі.

Заказы арганізацый **выконваюцца ў тэрмін ад 10 да 25 дзён,** у залежнасці ад аддаленасці, па атрыманні «ПОСЫЛГОСТОРГОМ» 50 проц. кошту заказанага тавару.

Цэны на тавары, адпраўляемыя на далёнія акраіны, даражэй на 5 проц.

Заказы і грошы накіроўвайце па адрасу: Москва, ул. Кирова, 47-131 «ПОСЫЛГОСТОРГУ».

Наш разліковы рахунак № 6757 у МОК Дзяржбанка.

ПАТРАБУЙЦЕ нашы каталогі, якія высылаюцца па атрыманні 20 кап. паштовымі маркамі.

Беларуская кантора па электрыфікацыі сельскай гаспадаркі

„БЕЛСЕЛЬЭЛЕКТРА"

праводзіць работы па электрыфікацыі (праектаванне і мантаж) **сельскай гаспадаркі: калгасаў, соўгасаў, МТМ, МТС і інш. сельскагаспадарчых арганізацый і прадпрыемстваў.**

Работы праводзяцца па дагаварах мантажна-эксплаатацыйнымі ўчасткамі Белсельэлектра, якія знаходзяцца ў гарадах: Віцебску, Шклове, Магілеве, Оршы і Менску, а ў пачатку 1935 года адкрываецца і ў Гомелі.

Пры Віцебскім МЭУ (мантажна-эксплаатацыйны ўчастак) ёсць электрамеханічная майстэрня, якая робіць поўны рамонт і перамотку дынама-машын і матораў.

Для заключэння дагавароў на мантажныя работы звярацца да адпаведных мантажна-эксплаатацыйных участкаў, а па праектаванне і па агульных пытаннях—у Белкантору па адрасу: гор. Менск, ... Мясьнікова [?], 15 „БЕЛСЕЛЬЭЛЕКТРА".

---

9 студзеня ў 6 г. веч, у памяшканні Яўрэйскага дзяржаўнага тэатра (Валадарская, 7)

)—(АДБУДЗЕЦЦА)—(

ПЛЕНУМ МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ

ПАРАДАК ДНЯ:

1. Аб задачах упаўнаважанага Камісіі Совецкага Кантроля па БССР і ўдзел секцый советаў у гэтай рабоце (дакл. нам. упаўнаважанага Камісіі Совецкага Кантроля пры СНК СССР па БССР тав. **КАМЕНЕЎ М. М.**).

2. Аб масавай рабоце горсовета (дакладчыкі—т. **ЭПШТЭЙН,** старшыня комунальнай секцыі і старшыня дэпутацкай групы завода „Большэвік").

На пленум запрашаецца група садзейнасці бюро скаргаў Камісіі Совецкага Кантроля, кіруючы актыў прафсаюзаў, рабочы кантроль прадпрыемстваў і рабкоры.

Білеты атрымаць у горсовеце (пакой 37) **7, 8 і 9 студзеня.**

Прэзідыум Менгорсовета.

ПАСТАНОВА

МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА

1 студзеня 1935 г. г. Менск

Разгледзеўшы матэрыял **праверкі правільнасці налічэння і ўтрымання падаходнага падатку і культзбору з рабочых і служачых Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета.**

Горсовет адзначае злачынна-нядбайныя адносіны да выканання закона пра налічэнні і ўтрыманні падаходнага падатку і культзбору з рабочых і служачых тэатра, выразіўшыеся ў тым, што з чэрвеня месяца не ўтрымліваўся пры выдачы зарплаты як падаходны падатак, так і культзбор, роўным чынам утрыманне падатку і культзбору і нездачы іх у бюджэт, што прывяло да стварэння запазычанасці ў 15426 р. 58 к.

Выходзячы з гэтага і кіруючыся артыкулам 36 Палажэння аб падаходным падатку, горсовет **пастанаўляе:**

1. За грубае парушэнне закона несвоечасовая здача ў бюджэт дзяржаўных сродкаў і нядача льгот па шматсямейнасці і т. д., былога бухгалтара тэатра ПЛЮШЧОВА прыцягнуць да судовай адказнасці.

Прасіць горпракурора разгледзець гэту справу ў тэрміновым парадку.

2. Дырэктару тэатра тав. **Гітгарцу** за непрыняцце мер да своечасовага знішчэння дапушчаных няправільнасцей **аб'явіць вымову.**

3. Абавязаць тав. **Гітгарца** запазычанасць ліквідаваць на працягу трох дзён.

Старшыня Менгорсовета ЖУКОВІЧ.
Сакратар Менгорсовета КАЗЛОЎСКІ.

Згодна пастановы Менгорспажыўсаюза ад 31.XII.34 г.

ЗРК упаўнаважанага Наркомлеса СССР пры СНК БССР

ліквідуецца з 1/1-1935 г

Установы і асобы маючыя разлікі з указаным ЗРК, павінны зрабіць іх

да 20-га студзеня 1935 г.

Пасля ўказанага тэрміну НІЯКІЯ ПРЭТЭНЗІІ ПРЫМАЦЦА НЕ БУДУЦЬ.

АДРАС ЛІКВІДКОМА: Менск, Комсамольская, 40

ЛІКВІДКОМ.

28.1.35 г. навукова-даследчы інстытут школьнай педагогікі склікае навуковую сесію інстытута з удзелам дырэктароў лепшых узорных школ Беларусі. На сесію запрашаюцца 30 дырэктароў узорных школ, прадстаўнікі педтэхнікумаў, пед. ВНУ БССР. На пленарных пасяджэннях сесіі будуць абмяркоўвацца наступныя пытанні:

1. Тэорыя і практыка нацдэмаў у галіне народнай асветы (праф. **Дардак**).
2. Да пытання аб мэтадзе параўнальнага выкладання мовы ў сярэдняй школе (т. **Бязносін**).
3. Метадычная работа школы (дацэнт ін-та **Лозбень**).
4. Выхаваўчая работа на ўроку (праф. **Рывес**).
5. Псіхалогія навыку чытання ў пачатковай і сярэдняй школе (праф **Рыбнікаў**).

На сесіі будуць працаваць наступныя секцыі:

1. Секцыя мовы і літаратуры.
2. Секцыя гісторыі і геаграфіі.
3. Секцыя працоўнага навучання.
4. Секцыя хіміі і біялогіі.

Сесія працягнецца 3 дні.

Дырэктар НДІ школьнай педагогікі
ГРЫНЕВІЧ.

Віцебскі вучэбны кааперацыйны камбінат

праводзіць **ЗІМОВЫ НАБОР**

на 1 курс кааперацыйнага тэхнікума.

Тэхнікум рыхтуе работнікаў спажывецкай кааперацыі.

Умовы прыёму, згодна даведніка НКА для паступаючых у тэхнікумы. Пры паступленні неабходна трымаць іспыты ў аб'ёме ведаў сямігодкі— грамадазнаўству, беларускай мове, матэматыцы, фізыцы і хіміі. Пры паступленні неабходна абавязкова мець пашпарт. Без пашпарта ў тэхнікум не прымаюцца.

Усе прынятыя забяспечваюцца стыпендыяй па паспяховасці, інтэрнатам, сталовай, і пральняй, якія знаходзяцца непасрэдна пры тэхнікуме.

Тэрмін падачы дакументаў— **да 20 студзеня -35 г.**

Дакументы дасылаць па адрасу: **г. Віцебск, Валадарская, 29. Каапгэхнікум.**

ДЫРЭКЦЫЯ.

Панчошна-трыкатажнай арцелі імя КРУПСКАЙ

патрэбны:

1) **кваліфікаваныя работніцы-панчошніцы, вязальшчыцы,** а таксама і **некваліфікаваныя;**

2) **майстар па фарбовачнай справе;**

3) **механікі, ведаючыя вязальныя і трыкатажныя машыны.**

Звярацца: Менск, **Школьная, 6.**

ПРАЎЛЕННЕ.

АДДЗЕЛУ ЗЕМЛЕЎПАРАДКАВАННЯ І МЕЛІЯРАЦЫІ НАРКАМЗЕМА

патрэбен галоўбух

Звярацца: Дом Урада, пакой № 154, 1-ы паверх.

Аўтарэмзавод № 7

прыступае да рамонту аўтамашын. **У рамонт** ад аўтагаспадарак

прымаюцца машыны

наступных марак:

„АМО 3" „ЗИС" і „ФОРД АА" і агрэгаты гэтых марак.

Легкавыя машыны ў рамонт не прымаюцца.

Тэрмін заключэння дагавароў працягнут да 15 студзеня 1935 г.

Па першаму патрабаванню аўтагаспадаркам будзе выслан тыповы дагавор.

г. Магілеў, б. хутар Халмы чыгунач. ст. Лупалава, Зах. чыг.

БЕЛДЗЯРЖКІНО

ПАТРЭБНА КВАЛІФІКАВАНАЯ МАШЫНІСТКА

на пастаянную работу

Звярацца: Совецкая, 90, 2-гі паверх (буд. кіно „Чырвоная Зорка")

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь

Менск, друкарня «Звязды»

Выпускаючы — КРУЧКОЎ, ст. карэктар — БЯРОЗАВІК, ст. метранпаж — ПЕРАКЛАДНЕЎ, ст. стэрэатыпёр — ПЕДЗІК, ст. друкар — АНУЧЫН. Тыраж 102000.

Уп. Галоўлітбела № К—1005.